

ВЛАДИМИР СТОЯНОВ

ПЪТЯТ НА ЧОВЕКА МЕЖДУ МАТРИЦАТА И НЕПОДВЛАСТНАТА ЧУВСТВИТЕЛНА ДУША

„АИНГМ“ – ФУТУРИСТИЧНАТА ПРИТЧА ЗА АТЛАНТИДА

Обречената Атлантида е и си остава една от световните духовни загадки – изключителна цивилизация, опряла се на синтеза между интуиция и разум. Нейният житейски килватер се е превърнал в легенда за необозримите и тайнствени сили на човека и човечеството. И съвсем закономерно във времето на начеващия технократизъм, свързан с глобализма на света, с кръстоносния поход на nihilизма, с обезценяването на стойностите и подмяната им със заместители се появява нужда от коректив. Коректив, съживяващ и материализиращ легендата, превръщащ я от утопия в реалност. Коректив, чието име не знаем, но чиято същност познаваме. Озоваваме се в епо-
ВАНЯ КОЛЕВА

хата на Светия дух или на Третия завет, представена по достойнство в творбите на руската фило-

софска мисъл от края на 19 и началото на 20 век. На човека консуматор, опростил божествената форма на екзистенцията, превърнал я в груба и бездуховна матрица, се противопоставя човекът мисъл и интуиция – духовната чувствителна личност. Време е да се появи Неоатлантида и погребана от водите на Средиземно море, отново там да възкръсне в романа „Аингм“ на руския писател фантаст Дмитрий Плесецкий. Грубата реалност открива филтриращата и прераждаща сила на спасението чрез създаването на тази четириизмерна обетована земя, на този остров на блажените, където няма смърт, където мисълта и фантазията на крилете

На стр. 9

Худ. Пламен Братанов - Еднорог

МНОГОЛИКОСТ И ОРГАНИЧНОСТ НА ЕДНА ДУША – В „ЗАСЕЙ МИ МОРЕ“ НА СТАНКА БОНЕВА

„Засей ми море“ (В. Търново, „Фабер“, 2012) е първата самостоятелна книга на Станка Бонева. Преди нея авторката е извървяла дълъг път в света на Словото. Написала е множество статии и художествени текстове, публикувани във вестници, интернет издания, в сборници, два алманаха и CD антология. Участвала е със свои стихове в сборниците „Червилото на Пегас“ (2007) и „Отгатак“ (2009).

Книгата „Засей ми море“ съ-
ГЕОРГИ ХОДЖЕВ

държа четиридесет творби, сред които: стихотворения от класически тип; експериментална поезия („Портрет“ – комплекс, в който се четат няколко отделни текста); опити в областта на хайку (цикъл „Варна“). Интересът към кратките и насечени форми кореспондира с желанието за окрупняване и всеобхватност, за разнопластово и мащабно осмисляне и изразяване на нещата – както е в цикъла „За любовта като...“, представящ три текста,

три визии за любовта – „като зима“, „като тишина“, „като движение“.

Заглавието на книгата „Засей ми море“ е инспирирано от първото и всъщност знаково стихотворение, определящо цялостното звучене на сбирката. В хармоничен диалог със заглавието е сполучливо подбраната за илюстрация на корицата картина на художничката Мая Рад – с усещане за далнина и мистични

На стр. 4

НАСЛЕДСТВОТО НА ЛУЦИФЕР ДОМИНИКАНСКИЯТ ПЕС СЕ РАЗЛАЙВА

Поради проявения голям интерес към тази тема и към този текст, както и поради многото обаждания в редакцията на вестника, решихме да публикуваме продължение от ръкописа на автора, което, при необходимост, също ще продължим в следващите броеве.

Най-сетне тамплиерите изпълнили своите редове и станали главна ударна сила срещу сарацините.

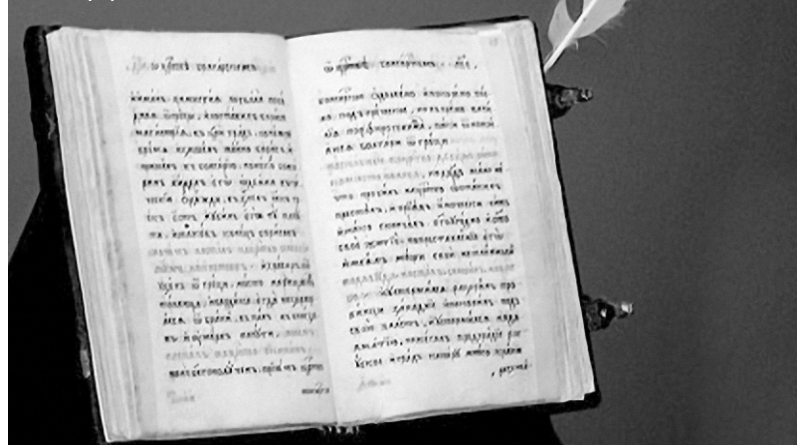
Обаче постепенно рицарският дух започнал да губи почва от някакъв друг дух... в 1148 г. заради

измяна на тамплиерите бил загубен Дамаск. Скрилият се там египетски християнски принц бил предаден на врага за 60 хил. жълтици. В 1166 г. дванайсет членове на Ордена били обесени заради неразбираемото предаване на крепостта на река Йордан.

Странно: колкото били повече военните поражения, толкова повече забогатявал Ордена. Той сякаш получавал пари от някакъв невидим източник по някакъв тайнствен договор. Когато през 1250 г. крал Людовиг IX попаднал

На стр. 5

ЧЕСТИТ ПЪРВИ НОЕМВРИ – ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ!

АНТОЛОГИЯ „МАНУСКРИПТ-КИЛ“

Късно настроение

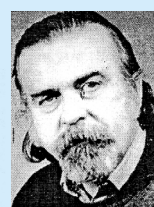
Във съня на тревожната вечер
онемели дървета стърчат,
Няма близко и няма далечно,
както няма към старото път.

И залутан, самотен, бездомен,
с изсушени от мъка очи,
ти сега си ненужният спомен,
в който нищо добро не личи.

А било ли е? – Твоето време
някой злостно потъпка в калта.
Там са думите – гладни и неми.
Там думите изгасят в самота.

Там отровният бурен израства
над обиди, над страх и над срам.
В неприветно и скръбно пространство
е безмълвен и божият храм.

А съзата прокудена стине
по лицето на хищния век.
Сякаш в пясък от знойна пустиня
е затънал до гуша човек.

ДРАГОМИР ШОПОВ

КЪСНО
НАСТРОЕНИЕ

Във съня на тревожната вечер
онемели дървета стърчат.
Няма близко и няма далечно,
както няма към старото път

И залутан, самотен, бездомен,
с изсушени от мъка очи,
ти сега си ненужният спомен,
в който нищо добро не личи.

А било ли е? – Твоето време
някой злостно потъпка в калта.
Там са думите – гладни и неми.
Там душите мълчат в самота.

Там отровният бурен израства
над обиди, над страх и над срам.
В неприветно и скръбно
пространство
е безмълвен и божият храм.

А съзата прокудена стине
по лицето на хищния век.
Сякаш в пясък от знойна пустиня
е затънал до гуша човек.

Но го няма Спасителят вече.
Поломен е от ярост светът.
И в съня на тревожната вечер
онемели дървета стърчат.

Ти не знаеш какво премълчават
като тебе в живот оскърбен.
И не знаеш какво ти остава –
неподкупност, безверие, тлен...

Все едно! Но каквото да бъде,
ще е твой отреденият дял.
А пък друг нека после отсъди
ти живя ли. И как си живял.

КУЛТУРЕН КАЛЕЙДОСКОП

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА СДРУЖЕНИЕТО НА ПИСАТЕЛИТЕ

На 19 октомври се проведе Отчетно-изборното събрание на Сдружението на варненските писатели. След прочитането на отчетния доклад от председателя Ванилин Гавраилов и отчета на Контролно-ревизионната комисия, се пристъпи към избор на нови Управителен съвет, Контролно-ревизионна комисия и Етична комисия към Сдружението. В състава на УС на Сдружението бяха избрани: Иван Овчаров, Ангел Дюлгеров, Мариан Желев, Петър Стойков, Милена Иванова, Румяна Пенчева, Иван Едрев. За председател бе избран Иван Овчаров, а за главен редактор на вестник „КИЛ“ – Ангел Дюлгеров. **КРК** – Иван Радев, Ценка Илиева, Радостина Драгоева. **Етична комисия** – Кирил Георгиев, Руска Даскалова, Турхан Расиев. Бе приет и нов Устав на Сдружението, където продължителността на мандата на новоизбраните УС, КРК, и ЕК

бе променен от 2 на 3 години. Бяха приети и някои нови промени в Устава, наложени от изискванията необходимостта за актуализация в съответствие с правно-административната система в България.

Честито на новия Управителен съвет и Комисиите, както и на новия председател на Сдружението и на новия главен редактор на вестника!

ПРИЗНАНИЕ ЗА ВАРНЕНСКИ АВТОР

На 30 септември кметът на град Свищов Станислав Благоев връчи литературната награда „Николай Искърров“ на члена от редакционния ни екип – Станка Бонева. Тази награда е учредена в знак на признателност към творчеството на трагично загиналия поет (р.1951 г. - поч.2001 г.) и се връчва в рамките на празниците „Свищовски лозници“. Досегашни нейни носители са Славимир Генчев, Кети Бозукова, Валери Станков и Красимир Петров.

ЛАУРЕАТИТЕ НА КОНКУРСА „ПАМЕТТА НА ВОДАТА В ГР. БЯЛА

Вече за трета година гр. Бяла се превръща в център на изцялото слово. Съорганизатор на конкурса е и Сдружението на писателите във Варна. На 27 октомври бяха отчетени резултатите от проведения ежегоден конкурс за поезия „Паметта на водата“. Жури, в състав: доц. Людмила Стоянова, преподавател във ВСУ „Черноризец Храбър“ – председател и членове: Елица Виденова – директор на Радио Варна и Иван Овчаров – председател на Сдружението на писателите във Варна, определи да отличат следните автори: I място – Наталия Цветанова от гр. Монтана, II място – Валентина Йотова от гр. София и три трети места за Елена Денева от гр. Полски Тръмбеш, Даниела Йорданова от гр. Севлиево и Галина Иванова от гр.

Варна. Свои произведения, освен наградените автори, прочетоха и членове на Сдружението. В рамките на празненството бе представена и книгата на журналиста от в. „24 часа“ Момчил Инджов, който, заедно с бразилския журналист Жамил Шаде, издава в Бразилия „Дилма Русев – историята на едно българско семейство, белязано от изгнанието, комунизма и президентството на Бразилия“. Представен бе българският превод на произведението, осъществен от ИК „Синева“.

НАДЕЖДА ЗАХАРИЕВА ГОСТУВА ВЪВ ВАРНА

На 25 октомври потесата Надежда Захаријева гостува във Варна, като представи в читалище „Искра 1924“ новата си книга с избрана поезия „Горчивият вкус на живота“. С тази проява бе открит и новият литературен клуб към читалището, който всеки месец ще развива активна дейност по отношение на пропагандирането на варненската и националната ни литература, ще се провеждат множество срещи с изявени автори на словото. На 26 октомври поетесата представи книгата си и пред цялата варненска общественост в книжарницата на издателство „Сиела“.

„ЕПИСТОЛАРНО С КАПЧИЦИ ОТ РОЗА“

Първа поетична книга на НИКОЛА АНКОВ (doktora), представена на 10 октомври в галерия „Арт Маркони“

Има такива хора, които със своя вътрешна светлина греят в пространството. Топлят сърцата на околните с излъчването си на паднали ангели. Раздават докрай трошиците нежност – надежда с безгрижието на врабчетата. Знаят много за другите и за себе си, но не се приемат насериозно. И ако отстъпват пред разумни доводи, че е крайно време да съберат тези трошици истински скъпоценни словестни кристали в книга, то е от известна досада и най-вече заради усещането, че правят подарък на другите. И то е така. Момчето с „непораслото сице в очите“ ни прави подарък, едно изящно поетично и полиграфско бижу – своята първа поетична книга „Епистолярно с капчици от роза“.

КИЛ

СИЛНИ ПОСТАНОВКИ И ПРЕМИЕРА НА „ВУЙЧО ВАНЬО“ В СРЕДАТА НА ОКТОМВРИ

Средата на октомври се очерта като един много силен акцент в афиша на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“. Една след друга бяха показани трите последни постановки „Ричард III“ от Уилям Шекспир, реж. Пламен Марков (18 октомври), „Дон Жуан или Любовта към геометрията“ по Макс Фриш, реж. Георги Михалков (19 октомври) и „Паметта на водата“ (20 октомври) от Шийла Стивънсън, реж. Стоян Радев Ге. К. – септемврийската премиера, с която бе открита Камерна сцена „Стоян Камбаров“. Веднага след тях дойде

и най-новото театрално заглавие „Вуйчо Ваньо“, реж. Пламен Марков, с предпремиера на 22 и премиера на 23 октомври.

В тези няколко последователни театрални вечери бяха съсредоточени творческата енер-

гия и амбицията на актьорите да отстояват високите театрални стойности във време, нелесно за българската култура. Изкушеният зритель усети силния характер на една трупа с позиции в изкуството, които не подлежат на конюнктурата на деня. Неслучайно две от заглавията се свързват с проф. Пламен Марков – един от най-големите съвременни български режисьори, еднакво известен с естетическата си безкомпромисност и върховите си постижения на театралната сцена. Ако за режисьора е особено важно да насочва екипа в обща посока, то проф. Пламен Марков притежава това качество във висша степен. Безспорното му лидерство идва и от умението да превръща участниците в съмишленици, като разширявайки статута на актьора, ангажира totally съзнанието му с това, което създава в момента. Тъкмо тази всеотдаеност донесе и трите ИКАР-а на „Ричард III“ – за главна мъжка роля на Стоян Радев, за авторска музика на Калин Николов и за техническо майсторство на екипа на театъра, без да забравяме номинацията на Мира Каланова за точно намерената сценография и великолепните костюми.

Всеотдаеността като модел на поведение зрители откриха и в премиерата на Чеховия „Вуйчо Ваньо“ – един от класическите текстове на световната драматургия, който проф. Пламен Марков поставя за пръв път. Фактът, че това е и първата постановка на пиесата в дългогодишната история на Варненския театър, увеличава очакванията за среща с един вълнуващ прочит на Чехов.

Пиесата пренася зрителя в пасторалната атмосфера на руската провинция от края на XIX век, в която героите, а с тях и зрители, си задават вечните и най-важни за земното ни съществуване въпроси. „Защото – независимо дали човек е успял или преуспял, винаги идва равностетката“, предупреждава проф. Марков. Прочута е фразата на Вуйчо Ваньо, чийто образ пресъздава Стоян Радев, че ако е имал условия за развитие, от него е щял да излезе Достоевски или Шопенхауер. Над „таланта да живееш“, разсъждава и Елена

Андреевна – героинята на Луиза Григорова, с ключова роля в тази пиеса за мечти, любов, надежди и разочарования, за светлите и тъмни страни на човешката душа. Защо ни е необходим Чехов днес? „За да направим света по-добро

за първи път в България на варненска сцена и сега за първи път ще бъде показана в София. Ръководството на Варненската опера е заложило на съзвездие от оперни изпълнители, които – заедно с тримата диригенти, оркестъра, хора и балета, ще създадат един красив и по-различен празник за столичните меломани.

Гастролят по покана на директора на Софийска опера и балет, проф. Пламен Карталов, е резултат от успешното партньорство на двата културни института в Опера в Летния театър и добрата изjava в столицата на диригента Светослав Борисов и варненски солисти в „Дон Карлос“ през септември.

КОНЦЕРТ НА СТРУНЕН КВАРТЕТ „АРТЕ“ С ФРЕНСКА МУЗИКА НА 20 ОКТОМВРИ

Вторият концерт на струнен квартет „Арте“, финансиран от Община Варна по програмата „Варна - територия на творчеството“ и част от кандидатурата на Варна за европейска столица на културата през 2019 г., се проведе на 20 октомври, в салона на Градската художествена галерия „Борис Георгиев“.

Този път музикантите поднесоха на публиката своето виждане за френска музика. С концертта, в който са включени само произведения от френски композитори, се отбелязват много годишнини. Първата е на импресиониста Клод Дебюси, роден преди 150 години. Музикантите го представят с 4 миниатюри за струнен квартет.

Следващото произведение бе от Дариус Мийо, един разностранен автор, създал много струнни квартети. Неговият Струнен квартет N 8 е композиран през 1932 г., а през 2012 г. се навършват 80 г. от написването му. Варненската публика чу за първи път интересната композиция.

Последното произведение в концертната програма бе Дивертименто за фагот и струнен квинтет от съвременния френски

ДЪРЖАВНА ОПЕРА ВАРНА ГОСТУВА В СОФИЯ ПРЕЗ НОЕМВРИ С „АИДА“, „ЕРНАНИ“ И БЪЛГАРСКАТА ПРЕМИЕРА НА „ГРАФ ОРИ“

Веднага след като Симфоничният оркестър на Държавна опера Варна открие на 3 ноември в „Кадоган Хол“, недалеч от Бъкингамския дворец, Лондонския фестивал на българската култура, екипът на втория най-голям оперен театър в България ще

представи на сцената на Софийска опера и балет три от най-добрите си продукции, специално подбрани за този гастрол.

Публиката ще има възможността да аплодира постановките на Вердиевите опери „Аида“ (6 ноември) и „Ернани“ (8 ноември), които не се играят на столична сцена, а „Граф Ори“ от Росини (7 ноември) е поставена

композитор Жан Франсе – 100 години от рождението му през тази година. За това премиерно за България изпълнение заслугата е на Струнен квартет „Арте“, в състав Анна Фурнаджиева, Галина Любенова, Галина Ледлова и Кремена Христова, са поканили Григор Джанев и солистката Константина Тодорова – фагот.

ВИОЛЕТА ТОНЧЕВА

Д-р МАРКО ИЛИЕВ

„ЛИТЕРАТУРНОИСТОРИЧЕСКАТА РЕКОСТРУКЦИЯ” НА МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ

Духовната несправедливост е многократно по-голяма, по-тежка, по-пагубна от икономическата, от нравственоюридическата, от социалната несправедливост; може да нанесе потомствени поражения на редица поколения, да инвалидизира мисловната система на преобладаващата част от субектите в една страна като нашата, със завидно културно наследство, преди насилствено причинената инвалидизация. Проблемът за възстановяване на духовната справедливост, на ценностната система у нас е не просто важен, той е съдбовен за нашата нация. И прави чест на проф. Михаил Неделчев, че се е заел с толкова трудна задача, да извърши реконструкция на българското литературно наследство. За него това не е спонтанно възникнало решение. Много от книгите му преди последната са етапни за тази му литературно-гражданска позиция, категорично и в пълнота изявена в новата му книга „Литературноисторическата реконструкция”, която е вече в ръцете на много читатели. Тази книга не е писана с хъс, тя е писана с болка, с удовлетворяваща болка в извършвания оздравителен процес. Трудно се разгражда и пренарежда едно идеологемно модифицирано наследство, но проф. Михаил Неделчев вярва, че е възможно и с твърда решимост е предприел благородната мисия. Мисиянството, ако мога така да се изразя (с неизбежните неточности на конотацията) е същностна черта на неговата субектна идентичност като литературовед, социокултурен изследовател и културолог. Тази същностна черта мотивира и литературоведческото му поведение, проявявано през годините на неговата творческа реализация.

Стойностното, приносното на „Литературноисторическата реконструкция” на Михаил Неделчев е в това, че той не само пренарежда, но и допълва с нови литературноисторически сюжети реконструираната история, каквито са примерно „поетът като над-личност... за / около Теодор Траянов, „Дебютът. Един сюжет по повод на Вен. Тин, „Бележки за социолитературното битие на поезията на Константин Павлов”, „Критиката на поезията /една тема у Николай Кънчев”, „Говорещи и представящи се в поезията на Биньо Иванов” и още някои сюжети. А както се разбира, авторът има и други готови сюжети, които не са влезли в това книжно тяло по ред съображения.

„Литературноисторическата реконструкция” на Михаил Неделчев не е цялостна, завършена, защото никоя литературноисторическа конструкция и реконструкция не може да бъде окончателна. Тя е динамична структура, променяща се в ретроспективен, настоящ и перспективен план. Непредвидими, но винаги могат да бъдат очаквани нови конструкти и реконструкции, защото непредвидими и трудни за формулиране са литературноисторическите сюжети, може би най-трудният елемент в реконструктивния процес. Замислям се, колко трудно би било формулирането и вкарването

в контекст, примерно на литературноисторически сюжет относно българската литературна бохема, и по-точно, на нейните представители и творби. Имам предвид най-вече литературнобохемския кръг около Димитър Подвързачов и артистичната бохема от „Клуба на безопасните игли” с духовен водач Антон Куманов, известна още като поколение на 40-те години на миналия век. И в двете поколенчески групи влизат големи творци: Димчо Дебелянов, Николай Лилиев, Йордан Йовков, Георги Райчев, Константин Костантинов, около Подвързачов; Александър Вутимски, Александър Геров, Богомил Райнов, Иван Пейчев, Радой Ралин, (артисти и художници, които не са в нашето ползрение), около Антон Куманов. Едните и другите са трудни за общностно сюжетизиране, защото тяхното бохемство е предимно битийно, а не на творческа основа. Особено противоречиви в своите възгледи са поетите и писателите от поколението на 40-те години. Антон Куманов и Александър Вутимски са противници на „естетиката на уличния позив”, а поетите с леви убеждения са защитници на тази естетика. Изведени от тези два литературни кръга, със самостоятелни, монопоетически сюжета са включени в „Реконструкцията” Димчо Дебелянов и Йордан Йовков от единия кръг; Иван Пейчев от другия. Също тъй трудни за формулиране на общостен сюжет биха били писатели на исторически романи като Фани Попова-Мутафова, Яна Язова, Антон Дончев, Генчо Стоев, Вера Мутафчиева и др.

Литературноисторическите сюжети, които Михаил Неделчев е формулирал блестящо, разказал и включил в големия наратив на литературната ни история, не само възстановяват в значителна степен справедливостта, за която стана дума в началото на този текст, но са и добре поставени в контекста на цялостния литературноисторически процес, който продължава. Във връзка с възстановяването справедливост в разглежданата реконструкция, драстичен е бих казал случаят, сюжетът с извеждания от упорита анонимност голям български поет-символист Вен. Тин. (Стефан Тинтеров). Този поет винаги е бил забравян за споменаване от литературоведи, не е включван в антологии, пропусчан и в правени обзори на периоди, на направления в литературната ни история. Ще цитирам кратък откъс от „Дебют. Един сюжет по повод на Вен. Тин.” на Михаил Неделчев: „Историята упорства при това запомняне. Съпротивата е срещу една трудна поезия, символистическа, но не типична за българския символизъм, прекалено спиритуална, философическа, не пряко изповедна, несюжетирана около някакъв биографичен катаклизъм. Литературната история сякаш не желае да разшири своята територия, пази се от сложността, продължава да обича по-лесните схеми”.

С привидно приглушена страст, авторът на „Реконструкцията” се стреми да осведуми неинформирани, или по-точно ка-

зано да припомни на страдащите от лоша услужливост на паметта литературоведи кой е Вен. Тин.; да запознае действително непознаващите поета редови читатели с неговото все незабелязвано, но значително присъствие в българската литературна история. Необясними, или по-точно неназовими са мотивите на няколко поколения изследователи да не маркират и запаметят „дебюта” на този ярък представител на българския символизъм. След многократното му преутвърждаване през изминалите десетилетия, от началото на 80-те години на миналия век отново са подновени усилията, и най-вече на Михаил Неделчев за осъществяване на пети поред „дебют” на Вен. Тин. „А може би точно в това пулсиране на творчеството му, в несвършващия дебют, в това отваряне и затваряне е тайната му духовна власт?” – завършва очерка си М. Неделчев.

Със своите литературноисторически сюжети в „Реконструкцията”, Михаил Неделчев обновява и обогатява представата ни и за традиционно добре представяни в литературната история творци като Димчо Дебелянов, Йордан Йовков, Пейо Яворов, Емилиян Станев, Атанас Далчев, Иван Радоев, Иван Пейчев. Интересен и оригинален е прочит на техни знакови творби. И тъй като във всеки стойностен прочит има елемент на съавторство, на вторично концептуизиране, по-горе изброените творци са показани в нова светлина, а творбите им, с актуализирано въздействие.

Още един, значителен шрих в продължаващото утвърждаване на един от най-големите ни поети, идиологически интерниран, изведен от българския литературен салон, прави Михаил Неделчев с „Поетът като над-личност. За съответствията и несъответствията на критическите и литературноисторическите твърдения за /около Теодор Траянов”. Като съпоставя критическите твърдения на апологетите на големия поет от 20-те – 30-те години на миналия век с тези на интерниралите поета критици от тоталитарния период, Михаил Неделчев визуализира един величествен, но реален образ на Теодор Траянов. Чрез една безпристрастна литературоведска манипулация, авторът на „Реконструкцията” детронира „богочовека” Теодор Траянов, амнистираща интернирания духовен аристократ Теодор Траянов и го представя

като голям, изключително голям земен творец, без никакви условности и въпросителни, макар в послеписа на етюда за него да поставя реторичен въпрос.

Митоборческият дух на Михаил Неделчев е проявен и в прочит на Емилиян Станев, като в случая, той е предприел и вътрешносубектна инвазия за разбиване на мита у себе си, но поради голямата съпротива и устойчивост на втвърдената митосубстанция, се е стигнало, според мен, само до потискане, до временно заглушаване на вътрешния глас, докато ... „бъде извършена сериозна литературноисторическа работа”. Ето защо, все още няма надежда Иван Цанев да престане да спори едностранно с Михаил Неделчев за романа „Иван Кондарев”.

Тъй като вниманието ми в този текст е насочено не толкова към пренаредените, безспорни, твърди конструкти, а към новите литературноисторически сюжети, включени в „Реконструкцията” за автори от по-далечното и от близкото минало, затова накрая ще се опитам да кажа по няколко думи и за представянето на трима големи поети от най-ново време – Константин Павлов, Николай Кънчев и Биньо Иванов.

Познавам Константин Павлов като човек и като поет още от времето на „Бамбука” и „Дивите петли”, затова ще кажа, че Михаил Неделчев много ясно и точно е визуализирал личността и творческия профил на поета; със съпричасността на съмишленик е проследил, както публичните му „трапезни ритуали”, така и оскъдните му медийни изяви, трудно опубличностеното му социолитературно битие. Без наблюдение от близо, трудно би опознал и анализирал това битие, трудно би докоснал и най-тънките струни в душата на литературния изгнаник, на самотно бохемстващия аристократ Константин Павлов. Самотно бохемстващ, защото властимащите постоянно внушаваха и на себе си, и на властимащите, че усещането от близостта на Константин Павлов и отровните му стихове са като усещането от близостта на „гърмяща змия”. Подобно бе определението на един от овластените критици, за които пише Михаил Неделчев в бележките си от „Реконструкцията”. Само от прашните лавици с книги трудно би могъл един литературен историк да проникне дълбоко в мисловно-емоционалния строй на поет като К. Павлов, каквото е постигнал авторът на разглеждания труд. Той е доловил дори една толкова трудно забележима, неподозирана от други черта на притеснителен човек. Вярвам на Михаил Неделчев, когато говори, че К. Павлов не обича големите ласкателства, дори чистосърдечната възхита от стиховете му го смущава, притеснява. Бях свидетел на подобна реакция. През пролетта на 1963 г. в стилизираната зала „България” се състоя голямо литературно четене, в което участва и К. Павлов. След неговите стихове, той бе извикан 5-6-7 пъти на „бис”. При всяко поредно бисиране той се изправяше все по-притеснен. Накрая, изнер-

вен от притесненията заяви: „И да ръкопляскате, няма повече да рецитирам” и си седна. В близките дни, след това четене, някои от събратята по перо подхвърляха в култовото заведение, споменато по-горе, де на шега, де от завист, че слушателите от зала „България” ръкопляскали толкова много на Константин Павлов, защото искали да покажат, че ръцете им са чисти, че са си „мили ръцете преди ръкопляскане”, както призоваваше краят на едно от прочетените стихотворения. Колкото до самотата на поета, духовна и битийна, за която пише Михаил Неделчев, беше чудовищна, както от самоизолация, така и от външно дирижирана изолация. И като връх на лицемерието, след 1989г., както някогашните инкриминатори, така и назначените от тях „десиденти” се опитваха да го приобщат към себе си, а един от „десидентите” дори съпровождаше вече тежко заболялия поет при редките му публични изяви.

А прочит на творбите на Константин Павлов от Михаил Неделчев е може би най-същностния досега, годин да въздаде една литературноисторическа справедливост.

Няколко думи и за „Критика на поезията (една тема у Николай Кънчев)”. Трудно би могло в един сравнително кратък обем да се обхване цялостно поетичната вселена на Николай Кънчев от хиляди стихотворни творби, и затова навярно Михаил Неделчев се е спрял на „една тема”, специфична за този голям поет, разпръсната като отделни творби в много от книгите му. Макар темата да е трудна за проследяване и осмисляне, авторът на прочит със завиден професионализъм издирва нужните му късове поетично-критична материя, моделира ги и ги репрезентира чрез програмното за тази тема стихотворение на поета – „Поетическо изкуство”. За останалата част от творчеството на Николай Кънчев литературният историк пише: „Очакват ни толкова десетки тематични насоки, ядра и проблематични в тази голяма поезия”.

В също краткия етюд за поезията на Биньо Иванов, Михаил Неделчев се противопоставя на академичната ни критика, която „превърна едва ли не в общо място посланието си, че поезията на Биньо Иванов засага ще възприемаме единствено със сугестивната й сила, като принципно неразчленима, някаква непознаваема по радионални пътища...”, като на консервативния тезис той отговаря: „този малък етюд е опит за малка крачка в друга посока, да се види и бегло опише някаква насока в поезията на Биньо Иванов, да се предложи една схема, да се върви не срещу хипнозата, а да се използва тя като отскок за надничане отвъд.”

В заключение ще кажа: хубавото на този труд, освен отбелязаното до тук, е и това, че Михаил Неделчев не взривява съществуващата преди него литературноисторическа конструкция, а проявява разума, научноотговорна приемственост на трайни, неидеологизирани конструкти.

От стр. 1
пространства; за копнеж по други, различни светове; за блянове по селения на светлината и съвършенството, на тишината и красотата. Но и за преходност, за едно вечно пътуване – може би и лутане – в зримите и незрими посоки, по които се отправя душата.

Стихотворението „Засей ми море“ изразява душевността и натюрела на авторката. То е ключ и към спецификата на нейната образност, към характера на поетиката ѝ. Структурирано в затворена (кръгова) композиция, началото и краят на която повтарят кристализираната в заглавието молба-заклинание, стихотворението възплъщава пълнотата и богатството на хармонично изживените дни, символ е на изпълнения със смисъл Живот. То разкрива красотата на проникнатите с финес и чувство за мяра, осенени от Мъдростта и осветени от Любовта човешки души. Две души, които от „първия ден“ и до края съхраняват вътрешната си сроденост, чувството за съпричастност и единение, нежността. Души, които сякаш излъчват светлина.

Естетизирайки любовта, стихотворението е своеобразна екстракция от мито-поетическата традиция – дистанцирано обгледана, премислена и трансформирана до неочаквани в стъпеността си символи и метафорика. В задъхано концентриран вид то маркира цял ред митологеми, визуализира образи, всеобема представи за космотворенето, но и за градежа на социалната структура. С умела ръка, в няколко щриха Станка Бонева чертае космичното пространство – в хоризонтален и вертикален аспект, за да напомни и мита за Сътворението.

Ако морето символизира извечните прастари води, хаоса и първовеществото, несигурността, преходността, то *хълмът* като микрообраз на планината възплъщава центъра на света, постоянството и вечността. Съответно *дървото на живота*, проявяващо се в творбата като множественост – чрез маслините, е израз на синтеза на небето, земята и водата, то е цялото, Животът в неговата динамичност. Но *маслината* е и плодородие, безсмъртие, обновление на живота; тя е мир, благодат и изящество. В съвкупността си морето, хълмът и маслините се свързват преимуществено с Великата богиня майка, с женското поражащо начало, но и с изпитания, които предстои да се преодоляват; с път, който да се премине, за да се постигнат крайната цел и покоят. И ако поетесата бленува „там, при хълма с маслините“ да „спре“ светът на двамата влюбени, то това е ни повече, ни малко от промечтаване за благополучност, добруване, за мъдро и спокойно изживяване на дните.

В центъра на този хармоничен свят е Жената – като символ

на любовта и красотата: функционално отъждествявана с появилата се или „родена от морската пяна“ Афродита. Жената – благотворителка и съзидателка, пазителка на огъня, умиротворяваща и окултуряваща всички стихии: мислена чрез образа на Хестия. Бранеща и отстояваща своето пространство, побеждаваща всяко зло, закриляща истински ценното: като Артемида или самодивата Вида Баздарджийка от българските народни песни. Но и Жената, поставяща условия и изпитания; изискваща и разпореждаща; провиждаща и предвещаваща: като Хера, Атина, тракийската Бендида, прабългарската Умай...

Преди много години проф. Надежда Драгова бе казала: „На Балканите жената помни, че е била богиня. Мъжете забравят

дината на Хесперидите и да вземе от тях златните ябълки. Съответно в мотив от българските юнашки песни Русена девойка възвестява, че ще вземе за съпруг онзи, който успее да откъсне и да занесе три златни ябълки, пазени „насред морето“ от водна „самодива, хала седмоглава“ (БНТ, т. 1, 1961, с. 339-347). Основанията за подобно искане са в древногръцката и византийската, както и в българската култура, където ябълката носи еротично-брачна символика и плодът се възприема за аналог на мъжкото начало. Така гръцкият фолклор познава песенен мотив за девойка, която ражда дете, след като е изляла подхвърлена и от момък ябълка¹. В българската сватбена обредност младоженците ядат ябълка, за да имат деца², а в приказката за Тримата братя и златната ябълка

опознава непостижими за обикновените човеци знания. Разбира се, у Станка Бонева завиването е чудно и фантазийно. То е блян, но и промечтана реалност – защото нейните лирически субекти носят възвисени и светли души, копнеят красотата и съвършенството. За тези копнеещи Доброто души животът **във** и **сред** въздушните пространства е разбираем и обичаен. В особеното метафорично мислене на авторката ритуалното и сакрално изначалие се трансформира, за да изрази сложните и всякога специфични трепети на душата.

А тя, мечтаещата душа, реди многообрази и разнопластови картини. Бленува своето бъдеще. Промечтава Живота – общият и докрай извървян по достойнство и в хармония живот. Бленува вечността – „*цъм вкореним стихията*“, казва лирическата говорителка.

МНОГОЛИКОСТ И ОРГАНИЧНОСТ НА ЕДНА ДУША – В „ЗАСЕЙ МИ МОРЕ“ НА СТАНКА БОНЕВА

това, но жената го помни.“

„Засей ми море“ на Станка Бонева е живо доказателство за това наблюдение.

Редом с лирическата говорителка, без да се изиявява пряко в тъканта на стихотворението, но чрез двукратно повтореното обръщение „любими“ и постоянното, активно действено наслагване на второличното местоимение „ти“ – изречено или подразбирано; чрез идеята за множественото първолично „ние“/„ни“ („ще се завием“, „вкореним“, „ще ни прибере“) и притежателното „нашият (свят)“, неизменно присъства и мъжкият персонаж. Единението, неделимостта на двамата е кодирана още в заглавието – ако Тя е изразена чрез кратката местоименна форма „ми“, както и

символно – чрез морето, то Той се разчита в императивното „засей“. Семантиката на глагола извежда образа на митичния орач и сеяч, чиято деятелност от гледна точка на брачната символика се отъждествява с брачния акт. В древногръцката митология бог Иасион получава знанието си от Деметра. В творбата на Станка Бонева лирическата говорителка води и наставлява своя любим. По волята на говорителката, той трябва да извърши най-неочакваното, невъзможното и непостижимо – *да засее море!* А после *да накъса ябълки – само за нея*. Както Херакъл (в единадесетия си подвиг) трябва да похити гра-

Худ. Пламен Братанов - Отражение

опазването на плода е условие за осъществяване на брака.

По-нататък лирическата говорителка мечтае двамата *да се завият „с облаци / от светлина“*. Завиването като скриване изобщо, но и по-тясно, като условна рефлексия от традиционното сватбено прибулване, е вид мистична смърт. То е преход, след който събитията и участниците в тях получават ново измерение. Завитият, закритият човек за околните се превръща в невидим, неузнаваем и непознаваем. Това му дава възможност незабележимо да присъства на неочаквани места и при необичайни ситуации; да разкрива и

Това всеобемане на времена и пространства, с проникване в дълбините на земята и времето – чрез общите корени на семейството и рода, но и провиждане в бъдното – чрез силата на любовта, се опира на постоянното помнене и мислене на неизбежното. „*Пръстта ще ни прибере*“ – когато се изнижат земните дни, за да се изпълни и окръгли смисълът на битието. Човекът е пръст и в пръст ще се превърне. Това е естественият кръговрат на живота. Но и въпрос на благослов от Бога е да се изпълни предназначенията. Защото обратното – земята да не приеме човека, е най-страшната възможна клетва.

Лирическата говорителка премисля Живота и мъдро, философски приема идеята за неговия край. Нещо повече, за нея Краят е само преход в Любовта, която продължава нататък – чрез други хора и в друго време.

Нишките, събрани и здраво вплетени в първото стихотворение, пронизват всяка следваща творба от книгата „Засей ми море“. С неочакван подход и по различен начин, чрез различни лица, разчитайки на внушенията на звукописа – чрез ефектни консонанси, асонанси, алитерации (в „Поредно утро“ – „Разсънва ме след сънна самота“: С – З), но и в изненадващи преливания в ритмиката, Станка Бонева философизира и естетизира Живота.

Животът – като приемственост, но и като динамично преобръщане, в което неочаквано се оказва, че „детето“ е „баба ми“, „девойчето – мама“, а „остарялата“ – това е „аз“ („Грамофон“). Лирическата говорителка разбира и приема техните възжеления, постигнала е тяхната мъдрост, но отива по-нататък – така е редно, така трябва да бъде. Дори в мигове на кротка тъга, когато тя си пожелава двойник – да е глух и сляп, и хром, и „глупав – тъй, че Господ да го пази“: за да се откъсне от „планове и срокове“, от „къщите на коледа“ („Защото“), от ежедневиите битовизми, които притискат и смазват душата. Тъгата, меланхолните настроения, разочарованията, досадата са чест гост в дните на лирическата говорителка. Тревожат я „неща, / които идват, но не си отиват“ („Поредно утро“), и които смрачават погледа и челото ѝ. Чувството за противоположеност на обкръжаващия свят се проявява в нейната „изрязана усмивка в утринта / подпряна между дланите“, привидно приглушаваща засилващата се „сънна самота“ („Поредно утро“). И макар да се определя като „най-тъжното / от всичките ти момичета“, лирическата говорителка съумява да открие у себе си и да извлече изначално носената устойчивост, дълбоко присъщия си оптимизъм, за да изрече: „Така е – изгрев съм“ („Към залеза“). Тя има силата да преодолее и надмogne, да загърби негативните повей в душата си. Да открие упование дори в не особено приятната перспектива „да те спуснат задълго в мазето“, защото вярва: ще „дойдат внуците – да познаят живота в лицето ти“ („Животът като портрет“). В мечтанието за тях, за „бъдещите хора“ (по Никола Вапцаров), тя отново възжелавата светлината, облаци и морето. Така се самосъхранява. И според необикновеното и съкровено признание в стихотворението „Преражда не“: „*Бях цяла. Бях най-истинска жена. / Взех онова, което съм мечтала. / И върнах ти го. [...]*“

Лирическата говорителка на Станка Бонева не се бои от своята многоликост. Тя носи съзнание за органичност и цялостност. Водят я виталността, мъдростта и любовта, а радостите и болките ѝ се изливат в неукротима жажда за творческа изява.

Бележки

1. **Беновска-Събкова, Милена**. Змеят в българския фолклор. София, 1992; Второ фототип. изд., 1995, с. 140.

2. **Илиев, Атанас**. Растителното царство в народната поезия, обичаите, обредите и поверията на българите. // Сборник за народни умотворения, наука и книжнина. София. Кн. 8, 1892, с. 319; **Георгиева, Иваничка**. Българска народна митология. София, 1983, с. 37.

От стр. 1

в плен у сарацините, за него поискали невероятния за онова време откуп от 25 хил. ливри злато. Нито една държава в Европа не би могла да събере такива пари в необходимия срок. Обърнали се към тамплиерите. Техният ковчежник – даже не в парижкия център, а в Акра, се попазарил малко за приличие и наброил цялата сума в налични...

През 1290 г. пада Ерусалим. “Бедните рицари” се прехвърлили в Кипър. Те го купили от Ричард Лъвското сърце за 100 хил. византийски златици – баснословно богатство.

След това орденът се заселва на континента. Тук броят на рицарите бил повече от 15 хил. На близкия Изток и Западна Европа се основават 5 хил. командорства. Те се явяват не само крепости, но и клетки на финансовата мрежа. Счита се, че именно тамплиерите са изобретили чека. С него би могла да бъде получена исканата сума където и да е.

Но как е нараствал орденът числено? Нали тамплиерите са приели обет на безбрачие. Те не биха могли да попълнят редиците си със свои синове.

Авторът на устава Бернар бил предвидлив! Когато наметне белия плащ посветеният разбирал, че заедно с него тамплиери стават всичките негови роднини. А нали древните аристократически родове обхващали със клоновете на своите родословни дървета много страни. Уставът на тамплиерите се оказвал основа за създаване на свръхнационално съобщество. Възможно е това да е бил първият проект за единна Европа. При това и икономически и политически по-централизирана от Свещената римска империя. Откъде е дошла толкова смела идея? Разбира се, такъв мащабен план, по принцип, не би могъл да бъде религиозен. В онези времена, както впрочем и днес, при глобализма източникът е един. За него говорят съвременните тълкователи на Талмуда: през епохата Машиаха всички хора ще се обединяват „в единно общество”, за да изпълнят божествените промисъл и да се основе „царството на всевишния”... машиах ще стане цар не само на евреите, но и на някой род управители на всички нации”.

Ето какви с оказват мащабите на храма, издигнат от тамплиерите! Когато загубват Ерусалим, те възнамерили да възстановят държавата в границите на владенията на Меровингите. А възможно е и да установят власт над целия свят.

„нашите прадеди кръстоносците са искали да обединят в единно братство поданиците на всички държави и в течение на времето да създадат нов народ, който, представлявайки много нации, би ги съединил с връзките на добродетелта и науката”... Но нали християнския свят, обединен от Спасителя, вече е съществувал? Да, имали са предвид друго единно общество. Цитираните думи били написани през 1737 г., те принадлежали към един от основателите на шотландското ма-

сонство А. Рамси. Знаменателно авторство!

И още едно невиджано по онова време качество на Ордена произтичало от неговия устав. Той разрешавал на рицарите контакти даже с отлъчени от църквата, даже с престъпници, заради спасение на заблудените. Това се проявило по време на гоненията от инквизицията на еретиците катарии. Парадокс: много от тях постъпили в Ордена, намиращ се на пряко подчинение на римския папа!

Старинното правило на гностическите секти звучало така: – „Дай клетва, стани клетвопрестъпник, само и само не издавай тайната.”

В какво се състояла тайната? Какво е било държано в тайна от християнското съзнание?

Представата за светоустойството у катарите, манахеите, богомилите и подобни на тях съобщества са се основавали на видимите несъвършенства на нашия свят. Задавал се въпросът: не, вишето божество е чуждо на всичко материално. Този свят е създаден от низшия, злия бог и, ако искаш да успееш тук и сега, поклони се на него, Луцифер. Така изпълняла „религията на материализма”. Тази религия, която вдъхновявала мнозина – от рицарите финансисти на миналото до икономическите вѣмпири на нашето време.

Източниците на тази идея, отбелязъл в своя труд „Евреите и талмуда” Флавиян Брение, са в недра на фарисейството. Йехова се разглежда от тях в плътски, човекообразен вид, а над него се поставя някаква вишша безличност – божество според пантеистичното разбиране.

Влиянието на евреите над еретиците-катарии е очевидно. И едните, и другите извънредно плътно се заселвали на френския юг през VIII век, Тук, в Септимания, се създава даже малка еврейска държава със столица Нарбона. Крал станал Теодорих, един от Меровингите, признат за „принадлежащ на рода Давидов”. Синът на Теодорих Гион, с прякор „Гърбоносият”, според свидетелството на летописеца, строго изпълнявал по време на военните походи юдейския закон. И дори много по-късно, през 1165-1166 година знаменитият пътешественик Бенжамен дьо Толедо съобщава, че в Нарбона живеят „мъдреци, владетели и принцове, начело на които стои... потомък на рода Давидов”. Когато се връщат от Изтока тамплиерите завързват с катарите особени отношения. Те били посрещнати като разделени братя, сякаш разбирайки кой е бил техният общ баща.

Да, Орденът общувал с най-съмнителните общности на своето време. И с поклониците на дявола езидите и с персийските асасини. (От това наименование произлиза думата хашиш.) В тази мистическа секта с исмаилски характер се предприемали наркотически експресгъществия в „рая” и обратно. Заради възможността да повторят своя полет сектанти-

те изпълнявали всякви заповеди на повелителите. Не случайно от асасин произлиза съвременната френска дума убиец. На най-висшия стадий на посвещение асасинът узнавал гностическата истина: между ад и рай, добро и зло разлика няма...

Изтокът, преди всички други, разбирайки за благата вест, по-рано е чул и шепота на ненавиждащите я мъдреци. Около някой от тях се образували жестоки секти. От асасините до сабиите. Тамплиерите внимавали и поемали. В своята духовна всеядност Орденът на Храма станал предвестник на съвременното масонство, защото говорят, че на неговия олтар са положени даровете на всички религии и култове на света.

Веротърпимостта на тамплиерите граничела с богоборство. Това обстоятелство пък ще припомним на Ордена! За разлика от нашите „просветени времена”, когато откровеният сатанизъм безнаказано заплашва човечеството, в „мрачното” Средновековие на запад съществувала сила, която се стремела да не допусне загубата на духовни ориентири. Състоящата се от монаси-доминиканци Инквизиция! Нейните кладии понякога доста съвременно напомняли на лекомисления човек за пламъка на ада! И символът на доминиканците – куче пазач, легнало в краката на Пастира –

НАСЛЕДСТВОТО НА ЛУЦИФЕР ДОМИНИКАНСКИЯТ ПЕС СЕ РАЗЛАЙВА

бил многозначителен.

... През март 1306 г. в Париж възниква бунт. Кралят на Франция Филип Хубавия (внук на руската княгиня Анна Ярославовна), се скрил в Тампо, резиденция на тамплиерите. Тогава той съумял да оцени техните съкровища. Златото го примамвало. Дразнел го растящия дълг към тамплиерите. Тяхното могъщество го смущавало. На времето си Филип помогнал да се изкачи на папския престол Климент V, но по това време кралят поставил пет условия. Петият пункт бил секретен. И най-послед част на тайната дошъл.

1307 г., 15 май. Поатие. По покана на краля папата идва във Франция. И му съобщават петото условие – тамплиерите трябва да бъдат лишени от благоволение на Рим. Въпреки колебанието си, Климент се съгласява.

Скоро кралят разпраца на верните си хора запечатани писма. Отварянето им трябвало да стане в нощта на 13 октомври. Това била заповед за незабавен арест на тамплиерите. И ето че се разлял доминиканския пес. Змията, сгрявана на гърдите на всеки рицар, живнала! За броени часове парижкият тампъл и всички командорства били завладяни... И – странно разочарование! От несметното богатство на Ордена в неговите хранилища не останала и следа. Планините злато, както в старата приказка, се превърнали в купчина кал.

Започнали разпити. Протоколите на много от тях се

Худ. Пламен Братанов - Протограма

запазили. „Брат Де Мили, елате по-близко, не се страхувайте... И Гион Ембер, великият инквизитор на Франция и духовникът на краля от негово име и от името на негово светейшество папа Климент V...”

- Лъжа! Лъжа! Мон сеньор, папа няма да понесе да се отнасят така към рицар на храма, каквото правите вие.

- Съгласни ли сте да отговаряте или не!

- Покажете заповед на монсеньор папа, писмото написано с негова ръка и ще ви отговорям.

- Снемете от брата паща и го пригответе, както е наредено. Може би тогава той няма да бъде толкова високомерен...

Постепенно инквизицията формулирала обвинението: тъпчене на кръста с крака, ритуално изгаряне на деца, содомия, смесване на пепелта на умрели рицари с храната на братството, най-сетне, поклонение на идола – главата на Бафомет. „В ъв всяка провинция от тях има идоли с особени глави... Говорят, сякаш тази глава може да ги спаси, кланят се на тези идоли, може ли да ги направят богати...”

Някои от подсъдимитне се опитали да се отърват. Гаврата с кръста тълкували като ритуално повторение на отричането на апостол Петър от спасителя. Други казвали, че това била проверка за послушание на по-висшите.

Да, тестът за богоборчество позволявал да се сортират хората при тяхното постъпване в Ордена. Степента на посвещение е древна традиция на тайните общества. Разпитите изяснили, че сред «бедните рицари» съществувал в крайна сметка един вътрешен кръг. Възможно именно той да влизал с тази тайна сила, която с векове стояла зад тамплиерите, направлявала техните усилия и помагала да забогатяват... това, което знаели членовете на този кръг, не било поверявано на останалите. «Признаването на томплиерите пред съда за това, че притежавали таен статут и тайно извършвали гностически риту-

ари, понякога се оправдавало с това основание, че те били получени при използване на мъчения. Същността на тези признания обаче била потвърдена не само от признанията на английските тамплиери, които не били подлагани на мъчения, но също и на мерените през 1780 г. във Ватиканския архив документи на тамплиери, съдържащи копия на официалния устав на Ордена през 1205 г.; Копието (направено през 1240 г. от нотариуса на тамплиерите в Англия Роберт Санфорт) на тайните положения,

съставени за Ордена от магистър Ронселин и списък на тайните знаци.

Името на магистър Ронселин не е било сред имената на известните велики магистри на Ордена. Той е бил разпознат като Ронселин дьо Фос, рицар, приет в Ордена през 1281г. Титлата на магистър очевидно била почетна, присвоена му като титла, паралелна на иерархията, или на таен вътрешен кръг от адети. Именно на него, на Ронслин, свидетелите приписвали авторството на ритуала на отричане от Хрисос.

На един от разпитие се чуло: „Приемайки ме в Ордена и покривайки ме с плаща ми, донесоха разпятие. Брат Амори ми заповяда да не вярвам в този, чието изображение виждам, защото това е лъжепророк, а не Бог”. Сред знаците на посвещение имало и ритуал на целувка на разголена плът. Някои казват, че целували гърба, а някои, извинявайте, в задника... специфичната духовност не рядко с проявява по подобен начин.

Един от свидетелите на процеса заявил, че неговият родственик Юг дьо Маршан, след постъпването в Ордена, се натъжил и си поръчал пръстен с надпис, което означавало: „Пръстнеа на Юг Пропадналия. И ето, 13 май 1314 г. Париж. На еврейския остров очакват смъртното наказание на последния велик магистър Жак дьо Моле. Най-накрая кладата се разпадва. Заедно с дима към небето полетява вопъл:

Папа Климент! Крал Филип! Няма да мине и година, когато аз ще ви призова на съд божи!”

Проклятието на великия магистър се изпълнило в споменатия срок при странни обстоятелства: умрели и двамата гонители на Ордена. Мистика? Изпратени асасини? Отрови, тайните на които тамплиерите научили на Изток? Последствие на това, че почти едновременно с разгрома на кръстоносците Филип Хубавият изгонил евреите, лихварите и др? Важно е другото: и двата случая на загадъчна смърт са дали начало на легендата на тамплиерската мъст. О, ние пак ще видим как тя се въплащава в живота!

1 НОЕМВРИ – ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

КИРИЛ ГЕОРГИЕВ

ЮЖНА МЪКА

През юли тука е така:
гори земята като клада
и се смаява всеки скат
към Струма жаден.
Отвикнах.
Ех, отвикнах,
засъхна тая южна пот,
а мама върху своята мотика
крепеше целия живот.
И днес,
когато в мене ожадняват
и спомена, и любовта,
когато пътища ме уморяват
преди целта,
когато нощем се обажда
онази жегав в гръдта –
аз идвам, мамо,
да ми кажеш:
мъката
ли ражда радостта.

СИМЕОН ИЛИЕВ

СЪВЕСТ

Съвест моя, прокълнатата триж,
пак ли ме затрупваш със въпроси:
как ни лъжат хора със престиж,
как небето пакости ни носи.

Как с надежда трудно се живея.
Как гърла надеждата не храни.
Слънчице, поне за миг изгрей,
да забравим, че сме поругани.

Съвест моя, мой добър съдник,
ти дори и мене не пожали.
Още помня шумния плесник,
но не помня никога провали.

АВРАМ АВРАМОВ

СЪПРИКОСНОВЕНИЯ

(Публикува се за първи път)
Събужда ме куцията със на шурците.
Зеленянали мълни се боричкат в ушите ми.
Дрогирани суховеи прекопават очите.
Беловласи снежанки поклъват в сълзите ми.
Мечтите ми пълзят по бръснача
на абортиралата Луна.
И въздухът стремглаво се гмурва
в сапунисания гейзер.
В духа ми се прегъват видения на сърна
и се оказва, че бъдещето ми е
балсамирано крейзи.
Виртуалната псувня галопира
като скопен светофор
към Небитието баракадира ло си
в асансьора
На какавидата...
А забременялото Минало упорито
конвулсира за цял,
който ще промие фекалиите на
андроидите.
Тишината плясва с вибрациите си
пред ненаситната пропаст,
Оперирина от палачите, ликуващи в
подножието на яростта.
И се опитвам да превъзмогна оня паст,
приютила се в гърлото ми
като светлината, засяла дълголетие
си в Безкрайността.
И съдбата ми, нали е плаха, се
събужда без окоито ѝ да мигне.
Аз не изтезвам скоротечната уплаха,
която знам, че добросъвестно
ще се уригне.

МИХО СТОЙЧЕВ

*Достойните, достойно си отиват...
Богомил Тодоров*

С бездушно, недостойно право
е отшумяла драмата...
Как бързо времето минава
и няма жал забравата...

Но аз се спирам пред стената,
където си достойно жив...
И как ли да простя вината
на този живот несправедлив.

Привеждам се поклон да сторя,
поставям целуфан с цветя.
И се изправям отговорен –
достойнството да възкреса!

ИВАН СТАВРЕВ

PARADISE

На "D"
Замижал вятърът... залита от облаци,
от смях, от нас пиан.
Зад облаците Слънцето наднича и...
скача... на зелената поляна...,
където аз и ти играехме от вятъра,
от слънце и от щастие „полуднали“.
Търкаляхме се, а тревите се
изправяха, видели Слънцето
по детски хукнало.
Играехме, прегръщахме се тримата,
подхвърляхме си тая златна топка,
която – шураво хлапе – внезапно
на зелената поляна скокна.
От смях, от обич, от младостта си
„сбъркани“ не вярвахме, не знаехме,
че всичко – детството, игрите сред
тревите със Слънцето – си има край.
Не знаехме, че тук, на тази поляна
всъщност бил е истинският рай.....

АЛБЕНА СОКОЛОВА

НЕ ИДВАШ ВЕЧЕ...

прагът опустя,
посипан с прах, потъна във следите,
вратата ми от болка натежа,
склони се покривът,
гредите са превити.

Не идваш вече,
лялото се скри,
умря и онзи славей във листата,
лозата стара есента попи,
и на оцет превърна се ширата.

Не идваш вече,
вятърът е друг,
студен и бръснещ в тихото усое
и камъкът до външния ми праг,
пропука се и рана се отвори.

Не идваш вече,
устните кървят,
напукани ръцете се превиват
и пътят вече не е онзи път,
след, който уморена в теб заспивах.

Не чакам вече,
двете ми очи,
пресъхнаха до болка да се взират,
крещя навътре,
ехото мълчи,
а ми е рано още да умирам.

МАРИЯНА ХРУЗА

ВИОЛЕТОВА ДО БЯЛО

Когато побягвам нагоре –
все в моята
тиха градина попадам.
В нея цикламено, лилаво –
вътрешно –
слънцето меко прежура.
И аромати на люляк,
бонбон и дафина
леко лепнат по устните,
миглите слепват...
Натежали са мислите,
въздуха,
сетивата –
всичките те
от „шестото чувство“ нагоре.
Стаен е животът
във цветните пазви и скути.
Уханен пращец –
той очаква

душата пчела –
най-всеотдайната,
златна и тръпна,
кротичко него да гушне,
да го възнесе...
И тогава – изплакан –
отронен като сълза,
медът ще засвети.
Ще освети...
А духът ми –
горкият –
и той,
със радост
все недостиган,
от сладост ще чезне...

Там,
в моята градина виолетова,
виолетова – чак до бяло,
която само чрез думи споделям.
В нея място за двама (и повече) няма.

ГЕОРГИ ВЕНИН

2012

Светът – котле със мляко –
прекипяваше.
Под врящото олово на небето
пожарите каймака изпаряваха
на струи дим сребрист, додето

на дъното на този свят остана
черно на бяло гърчът на нагара
от кръв, кърма и духове незвани.
Но някаква небесна Ниагара

удари самоков – гребло на чълн, –
превърна черното в зърно и кълн,
във пепел от ухане на рози

и я пося в стърнищата под босите
пети на вятъра – през иглени уши
да вдъхне в еуглените души.

ГАЛИНА ИВАНОВА

ЗА ПОСЛЕДНО

Сигурно е едно - че нищо не е сигурно,
дори и тъгата ми есенна.
Дали ще си тръгне тъй както
пристигна
със поглед мъглив и унесен?

Дали ще попита за второ издание
на хлипни любовни поеми,
защото е май уморена страстта ми?
За нов прочит има ли време?

Загребвам живителен дъжд, но
ветрищата
издухват ми спомена даже.
Романът ми с теб уж не бе
доразнищен,
а свърши внезапно на плажа,

където си – гларус, аз – чайка ли, мида ли –
така и не ми стана ясно.
Сега си далече и как да провидя
куп знаци в речта ти безгласна?

Денят ми богат е с поредна
несигурност,
а аз откъм вярата – тъй бедна,
че даже и в сричка до теб да не стигна –
търкулвам сълза – за последно.

ЛИДИЯ КОВАЧЕВА

АСОЦИИ

Като пресъхнали реки са пътищата
и като кораби – автомобилите!
Отплавам сякаш в сухоземен кораб,
замислена, останала без сили:

Затуй че опитния ми шофьор-
кормчия
се справя с управлението тъй добре;
че трима души поверихме си живота
в могъщите му, побеждаващи ръце;

затуй че жътва е, на лятото в разгара;
че щедра ще е вероятно есента;
затуй че слънчев дъжд вали и напоява
с обилна топлина земята;

затуй че пътищата – хубави и лоши,
приличат на засъхнали реки,
автомобилите – лекоподвижни, мощни,
да ми напомнят винаги за кораби

АННА МАРИЯ СТАНОЕВА

ПРИТЧАТА ЗА НАЧАЛОТО

И ако бях големият и тъмен Хаос
щях да изникна в някой мрачен ден
изпълнен със мъгла и сярата
и отровен газ над плиткото море
над цялата вода покрила огнена
Сахара,
днешната пустиня... тогава още дъно,
изпълнено с живот, и дълголетен
кръговрат

На мястото смарагдов океан,
където погледа владее
на китовите долината плитка...
Където мангрови дървета, коренища
стелят
а майки китове на скрито раждат.
От отзи чуден свят издигнал се сред
нищо
сред Вади Ал Хитан
на малък хълм изникнал цвят
от тайнството на първото зачатие
и в неговото розово съзвездие
във нежния му сладък център,
където е невидимата точка на
вселенската утроба
от невидимото семенце, явил се плод,
от който тръгнало световното начало.

От мъничко невидимо сърце
на цвете сред ужасна, грозна пустош
започнал новият, митичен, древен свят
и появил се Бог ...

Баща на всичко
и на всичките Начала'...

1 НОЕМВРИ – ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

КАТЯ МАРИНОВА

НОЩЕН СОФИЙСКИ ТРОТОАР

Една жена
с пет гълъба споделяше
трохите на душата си.
На уличния тротоар,
под всички любопитни погледи
на малките балкончета,
пернатите
кълвяха от ръката ѝ
и малката надежда за живот,
напукана от глад,
преляла жажда -
капка водосвет -
под купола на земния ни храм.
Един светец
до кофата със смет,
прегърнал спомена за дом,
с очи преглътнали
и вяра, и неверие,
рисуваше с еднствената си ръка
сълзите на мадоната.

А между тях
трамвай със надпис «За депо»
отнасяше красивата им вечер
по релсите... Какво,
какво,
какво,
какво бе чудото, което
изкъпваше смърдящите им дрехи,
които - купчина, болящ живот -
ги правеха все повече,
все повече човеци?

ДИМА ДИМИТРОВА

МЕДЪТ

Отново тя е пак, която
крило е в литналото ято.
За нея няма миг покой,
родена е в пчеличен рой.

И много дълго тя съзрява,
но с радост днес медът раздава.
Душевната си пълнота
подготвя тя за Вечността.

И винаги в тъми, в зори,
на пост тя бърза и твори.
И пак отново и отново
душата си излива в слово.

РУЖА ВЕЛЧЕВА

УТРО

Оранжевата пита
на слънцето
се изгърколи
във виолетовите
утринни мрежи
на морето

Чайките
огладнели от нощния сън
накацах по вълните
да си клъвнат
от топлата пита
Само си намокриха краката
а морето дълго
дълго се смя
в шепите
на утрото

РАЙЧО РУСЕВ

В СПОМЕНА

Години. Толкова години,
че няма кой да ги брои.
Той ту по хоризонта мине,
ту във съня ми се яви.

Ту каже нещо близо. Ту ми
откликне някъде отвъд.
И чезнем.
Между двете думи:
небе и твърд,
живот и смърт.

КАТЯ БАКЪРДЖИЕВА

ВАРНЕНСКИ ТАЛИСМАНИ

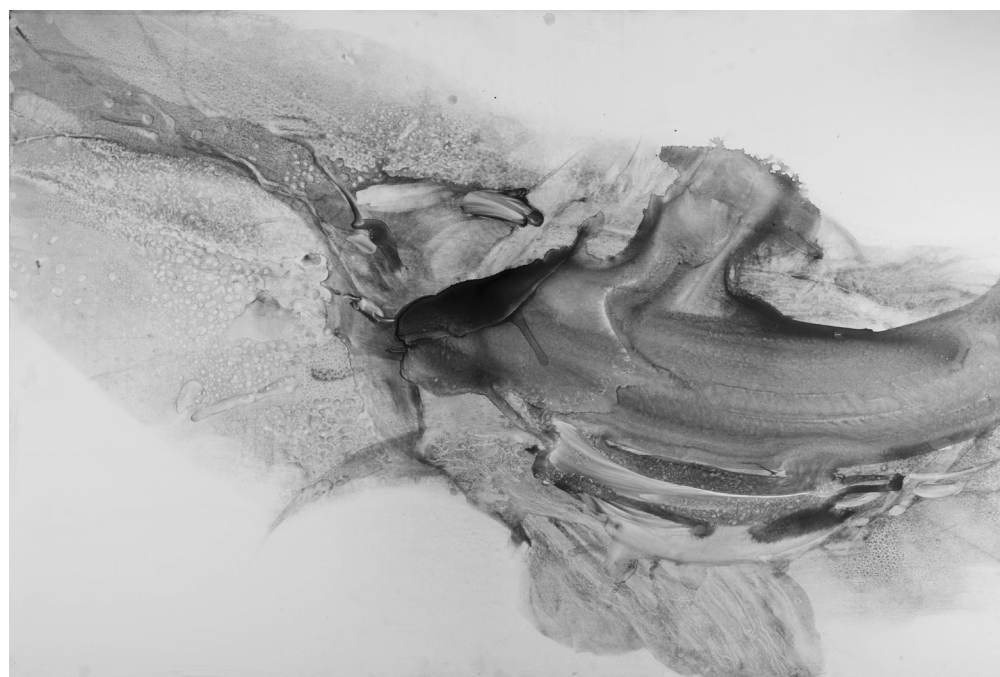
От тях лъха на провинциална пат-
риархалност, но са като талисмани...
- крачат бодро с бастунките си, горди
бивши капитани на кораби... Някои
са били само моряци, но и те се пишат
за капитани. Играят табла и карти по
кафенетата с избелели вече морски
униформи и вехти фуражки с достойн-
ството на морски вълци...

- Една значима фигура на извес-
тен актьор се носи по улиците. Това е
Идеал Петров, кой знае защо наречен
с това име. Името му обаче бе станало
нарицателно

Ако на някого му е провървяло в
нещо, той се хвали така: "Идеал Петров
съм!"

- Колоритен лекар беше чуждене-
цът д-р Гутиерес. Живееше във Варна
със семейството си. Децата му обле-
чени в чуждоземски дрехи. Не ходеха
на българско училище. Имали частен
учител. Какво ли беше пък това? По
улицата докторът сваляше с поклон
бомбето си, когато срещне познат. А
нашите бащи и братя се потупваха по
раменете с едно: "Здрасти, как си?"...

- Колоритно се движеше из града
коминочистачът с вехт цилиндър, опа-

Худ. Пламен Братанов - Точка на пресичане - I

сан със своя телен кръг и черна четка.
Дечурлигата търчаха да го пипнат - и
ако пожелаеш нещо в тоя момент, то
щяло да се сбъдне... А коминочистачът
се носеше като на парад...

- А по време на истинските паради
близо до училищните музиканти кра-
чеше "ексик Янка" Но някой зевзек ѝ
подад веднъж, докато марширува, да
яде портокал

Това пълнеше устата на духачите
със слюнка и те едва преглъщаха и пус-
тосваха Янка, а зяпачите се смееха...

- Имаше в града и други психич-
но болни, които кротко се усмихваха
на всекиго. "Лудата Йордана" ходеше
боса зиме и лете, без да настива. Хора-
та ѝ даваха хляб, стари дрехи... "Лудият
Петьо" си търкаляше една спица и
тогава, когато остаря. Не им се при-
смиваха, жалеха ги хората...

- Особнячка беше македонската бе-
жанка Мара, която рабатеше в памуч-
ната фабрика. Барабар с мъжете участ-
вала в стачка. Барабар с мъжете се
отбиваше вечер в кръчмата да пийнат
"по едно". Не я задяваха - пазеха се от

силните юмруци на Мара Комитката...

Като се прибере се провиква:

- Какво ще ядем тази вечер?

- Ами - попара с кисело мляко - от-
говаря майка ѝ тета Деспа.

- Яж си го киселото мляко! - тръш-
ва тя вратата след себе си.

Като се върне успокоена вече пита:

- Надроби ли попарата?

- Сдробих я, Райно княгиньо, взех
и яйце на заем от комшиите - сварих
ти го, войводке. Дедо ти беше харамия,
а баба ти...

И тя разказва как баба посрещала
заптите с печено пиле и ракия. Като
знаела, че не говорят български, им пе-
ела: "Що ядохте, що пихте, да пукнете
да треснете" и потропвала хоро, а те
доволно примлясали.

Мара знае тая история, но и е драго
да я слуша.

Позапява и тя леко, а се чуе нада-
леко:

"Болен ми лежи Миле Попйорда-
нов"...

- Голямо чудо било гостуването на
театро и кинематограф в града. Ак-
тьорите били от различни етноси. Иг-
раели на "сцена" на открито пред мор-
ската градина.

На първа линия - винаги сред пуб-
ликата, бил един мъж в бял костюм с
цвете на петлицата - Ангелсон.

Рецитаторът съобщава:

- Сега ще гледа театро от Ешек
Спиро. Там хотела ревнува жена си и
убива на нея, ама то е на ужким - да не
се плаши хората... Боримечката в друг
вариант...

- На кино. Прожектира се ням
филм с надписи на чужд език. "Пре-
вежда" един грък:

- Той влиза при любовницата, ама
не стес ли, връста се мъжо ѝ на нея.
Сига за плюем на пазвата, стото си ста-
ва, каквото си става...

Мили родни картинки из стара Ва-
рна...

Худ. Пламен Братанов - Точка на пресичане - II

ДА СИ СПОМНИМ

МИХАИЛ БЕРБЕРОВ е роден на 26.01.1934 г. В гр. Стара Загора. Български поет и преводач. Гимназия завършва в родния си град през 1952 г. Същата година се записва във Филологическия факултет при СУ „Св. Климент Ороудски“, който завършва през 1957 г. Като ученик в гимназията отпечатва първите си стихотворения във в. „Септември“ – Стара Загора. По-късно сътрудничи на в. „Литературен фронт“,

МИХАИЛ БЕРБЕРОВ

ПЕСЕН ЗА РАВНИНАТА

О, моя южна равнина!
Запяват нейде пак кавали
и в синята далечина
ти южните звезди запали...

Какви ли песни в теб лежат?
Къде се раждат, где ли глеят?
В дланта си вземам шепя пръст,
да ги открия и запая...

в. „Народна младеж“ и др. Първата му стихосбирка, „Внук на кавалджии“ е издадена през 1958 г. Следват: „И се слях с изгрева“ (1964), „Хляб, замесен с любов“ (1968), „Морето се завръща“ (1974), „Реквием в червено“ (1977), „Обожавам риска“ (1978), „Пристрастно око“ (1987) и др. Превежда

ПЕСЕН ЗА ТОВА, КОЕТО МИ РАЗКАЗА ЕСЕНТА

Есен. И нива. И пее
дядо след нивата сам.
Зърно кафяво люлее
в нивата клас неприбран.

С едра длан дядо го люшка.
Зърно отронва и сей...
Чуй – моя дядо хайдушка
песен сред нивата пей.

Падат зърната – години.
Страшно земята тежи.
Дядо ми – младост преминал –
с песен за нея тъжи.

от гръцки с Мартин Желев „Портокали на Спарта“ (1974), „Ориентация“ (1980) През 2000 година излиза представителен том с избрани негови стихотворения, озаглавен „Избрах разнятието сам“ (след неговата смърт). Умира на 7.08.1988 г.

ТЪЖНА ПРИКАЗКА ЗА МИНАЛОТО

Зимни нощи –
в сняг затрупани гробища.
Вятър из пътища
и кръстопътища
гърло надул.
Зимният вятър
небето издул.
Скърцат колоните
като ръце
на обесени
и луната е сякаш
захвърлен цървул
от прокълналия
вятъра
селянини.

ПРИКАЗКА ЗА ТРЕПЕТА И ЗА РАЖДАНЕТО

Такава светла тишина е във!
Като родилка
земята е притихнала – пред сън
да не извика:
ако родя, ще найда ли повой
да го повия?...

О, как тежи тревожния покой
на тия
затрупани от сняг
и вълчи стъпки
полета,
за да родят
във житен клас
и бели пъпки
детето.

БЕЛЕЖКА И ПОДБОР
НА СТИХОТВОРЕНИЯТА –
СИМЕОН ИЛИЕВ

ХУДОЖНИКЪТ В БРОЯ

ПЛАМЕН БРАТАНОВ

Пламен Василев Братанов е роден на 20.11.1955 г. в гр. Търговище. Завършил е Великотърновския Университет „Св.Св. Кирил и Методий“ – специалност „Скулптура“ през 1982 г. Работи в областта на малката пластика, релефа, рисунката и други жанрове на визуалните изкуства.

Над 50 самостоятелни изложби и участия в общи и групови изложби у нас и в чужбина

Награди:

- 2011 - на Първото биенале на Рисунката - Велико Търново;
- 2000 - на Националната изложба на художниците - учители
- Велико Търново;
- 1983; 85; 91; 95 - на Международното биенале на хумора и сатирата – Габрово;
- 1987 - на Международното биенале на медалиерното изкуство
- Варшава, Полша;
- 1987 - на Международния симпозиум за плакет и малка пластика
- Ниредхаз, Унгария;
- 1985 - на Международния конкурс за медалиерно изкуство
- Торун, Полша.

Худ. Пламен Братанов - Зачатие

Негови творби са собственост на Националната художествена галерия - София, на художествена галерия „Борис Георгиев“ – Варна, на галерии и частни колекционери в Австрия, Англия, Аржентина, Белгия, България, Германия, Испания, Канада, Норвегия, Полша, Русия, САЩ, Унгария, Франция, Холандия, Швейцария, ЮАР.

Член е на:

- Съюза на Българските Художници - секция „Скулптура“;
- Международната асоциация за пластични изкуства AIAP
- (Association Internationale des Arts Plastiques);
- Международната организация за скулптура и тримерно изкуство
- (Sculpture network);
- Националното научно-техническо дружество по „Ергономия и промишлен дизайн“ към НТС по Машиностроене.

Специализирал е в „Cite Internationale des Arts“ - Париж, Франция.

От 2005 година е доцент по „Рисуване“ в ТУ - Варна.

Живее и работи в град Варна
E-mail: plamenbratanov@abv.bg
www.plamenbratanov.com

ИВАН ОВЧАРОВ

ОТНОСНО СЛОВЕСНИТЕ ИЗЛИЯНИЯ В ИНТЕРНЕТ НА БОГОМИЛ АВРАМОВ – ХЕМИ

В предишния брой на вестника трябваше да бъде публикуван разказ от г-н Богомил Аврамов – ХЕМИ. Лично разговарях с автора, че разказът му ще бъде публикуван в този брой, защото по-големият обем позволяваше да бъдат поместени разкази, надхвърлящи една страница на изданието, а неговият е за две страници. Но по-късно, с огорчение установих, че въпросният господин за пореден път си е позволил да оплюва Сдружението, вестника и изобщо всичко, касаещо тях. Много „лирически отстъпления“ има по адрес на редакцията на „КИЛ“ и на Сдружението. Достатъчно е да набереш http://petel.bg/NA-DRAVNIKA__20766 или личния сайт на господина. Там се открояват формулировки като:ПУРБОАРНИЯТ МЕЖИТУРСКИ ВЕСТНИК “КИЛ” или ВЪЛЧИДОЛСКОТО “СДРУЖЕНИЕ НА ВАРНЕНСКИТЕ ПИСАТЕЛИ” и още много други, свързани с профила, съдържанието на вестника, както и с финансирането на изданието, а и с дейността на Сдружението. На всичкото отгоре, една от публикациите е от 18 август т.г. (Моят рожден ден, на това отгоре, но нейсе...)

Както се казва, няма и какво да се коментира! И все пак, дори да си затворим очите за това, как се пише: „мЕжитурски“ или „мИжитурски“, бих искал веднъж завинаги да се разбере, че вестник „КИЛ“ никога не е обслужвал други интереси, освен тия на Сдружението и на варненската култура. И трябва да се прави разлика между „русизиране“ и публикация на културни факти. Колкото до финансирането на изданието – има си съответната документация, от която се вижда какви средства са гласувани от

Общинския съвет и съответно – какви са влезли по сметката на Сдружението. И още нещо – какво от това, че председателят му живее и работи във Вълчи дол? Та цялата дейност на вестника и Сдружението се осъществява на територията на Варна!? Г-н Ванилин Гавраилов да не е преместил управлението и дейността им в родния си град? Истината е, че там само гостувахме през май или юни като „Пътуващ театър на поезията“, чието начално мероприятие бе във Варна. Но тези негови писания бяха една от причините досегашният председател, огорчен от всичко това, да не се кандидатира за втори мандат.

А г-н Аврамов не само не спира да поднася „опусите“ си в електронното пространство, но и сам се опитва на практика да раздава правосъдие, според „както му дойде“. Опитва се да саботира мероприятия, организирани в памет на заслужили варненски автори само защото не му харесва, че те били разглеждали в критическите си анализи национални автори, които де допаднат на споменатия господин – става и си тръгва с вдигане на скандал. Нататък също е друга тема. Ами разнасянето години наред на една некролоподобна листовка, на която са изписани имената на отишлите си от този живот варненски поети, като прибавя и своето име там. Не знам дали прави разлика между починал и умрял поет – сигурно към последната категория се причислява г-н Богомил Аврамов – ХЕМИ. Но нейсе, негова си работа! Че и я разлепя където му скимне. Последно я видях на информационното табло на „Дирекция Образование“ в Община Варна. И това, да кажем, е друга тема. Ала не станаха ли много „други-

те теми“, с които г-н Аврамов се опитва явно да обърне внимание към себе си?...

Аз май бях единственият, който последните година държеше г-н Аврамов да присъства по страниците на „КИЛ“. И действително, в един от първите броеве за тази година беше публикуван един негов разказ, както и всяка година той присъства със свое произведение. Колко други варненски прозаисти са се „радвали“ на подобно внимание? Последната публикация на г-н Аврамов е след Събранието на 19 октомври, където той твърди вече, че се осъществявало някакво приватизиране на Сдружението. А бе, хубаво, но дори и сградата, в която се провеждат мероприятията на писателската организация, не е собственост на Сдружението...

Ала, в края на краищата, след цялата тази помия, с която той „пълни“ (и продължава!) публичното електронно пространство по адрес на Сдружение на писателите – Варна и неговото издание, редно е да си задам въпроса: АЗ МАЗОХИСТ ЛИ СЪМ? ... Не поставям под съмнение качествата на г-н Богомил Аврамов – ХЕМИ като автор, независимо колко далече във времето са неговите истински постижения, дори и сега можеш да разпознаеш, че предложените от него текстове са на АВТОР. Тук не става въпрос за това, а за чисто моралните изражения на неговите „изяви“ в електронното пространство. Затова заявявам: Г-н Богомил Аврамов – ХЕМИ никога повече няма да бъде публикуван във в. „КИЛ“! Поне докато не намери у себе си „смелостта“ да се извини публично там, където е поместил своите „опуси“, а и пред членовете на Сдружението, визирано в словесното му „опиянение“.

От стр. 1

на мечтанието и познанието подготвят своите настоящи и бъдещи рицари на светлината. И тези избраници трябва да преминат през редица инициации и да достигнат до различните степени на реинкарнация, за да заслужат звание, отговорността и признанието „майстор на светлината“.

Живот – смърт – прераждане – матрица – дух – свобода – утопия – антиутопия: това е тематичната мрежа и ключовият понятиен регистър на творбата. Но „Аингм“ не е просто футуристична притча за Атлантида, а повествование за съхранението на живота, за израждането и прераждането на човешката цивилизация, за равновесието между светлина и мрак, за посредствеността и гениалността, за човечността и хищничеството. Това е нравствено-етичен роман за правото да бъдем деца на безкрая, космополитни личности. Книгата гради съдържателната и знакова си същност **между утопията и антиутопията**. Тя е роман за родословното дърво, за продължението и посвещението в любовта, за позитивното креативно начало на живота. Повествованието е самоидентификация, където героите въвлечат читателя в дилемата на кого принадлежи бъдещето – на матрицата и клетката на nihilизма или на уникалния чувствителен мислещ човек, който в малките истини и повсеместната красота вижда и обобщава голямата философия на екзистенцията. Това е роман за **прошката и смиренето**, но не за всеопрощението и подчинението на злото. Трагичната съдба на руския император Николай Втори е преосмислена от автора като съдба на светец, съзвучна с молитвата: „Боже, помогни ми да вникна в твоя промисъл – да променя това, което е по силите ми, и да приема с достойнство и смирение онова, на което не мога да влияя. Амин!“ Това е позицията на Спасителя, на Агнеца Божий, на философа, на чувствителния и затова уникален човек. Свободен е не освободеният от нравственост и чувствителност потребителски матричен индивид. Свободна е вървящата по огъня на несгоди-те с голи нозе личност, тази, чиято душа непрекъснато се мята трескаво между непримирението и прошката, вербализирана в Евангелския текст чрез думите на Спасителя: „Остави ги, Боже, те не знаят какво вършат!“ Да си независим и волен, означава да вярваш в доброто, в позитивното, дори и в невъзможното. Липсата на вяра (нито в Дявола, нито в Бога) е определена от Плесецкий като „хроническа форма на nihilизма, от която са боледували практически всички съветски хора...“ (стр.226).

Оформлението на романа – черна корица със златен надпис по средата, е представено и разтълкувано от повествователя на 135-а страница. И всъщност

„Аингм“ се преосмисля алюзивно като „Съд за избраници“. Разказвачът недвусмислено ни подготвя, че тази книга трябва да се прочете като духовно посвещение. Тя е Евангелие за спасението на човешката цивилизация, което се предава от поколение на поколение на най-достойните (както в случая от сър Хенри на племенника му Рони Лъвското сърце). Книгата се разгръща не с ръце, а с интуиция и отдаденост и се чете с очите на сърцето. Черният цвят символизира царувания убийствен хаос и безпросветността. Златният надпис е маркер за слънчевата лъчиста енергия, носеща живот и свобода, и осияваща хаоса отвътре.

Вербалната рамка на книгата

ПЪТЯТ НА ЧОВЕКА МЕЖДУ МАТРИЦАТА И НЕПОДВЛАСТНАТА ЧУВСТВИТЕЛНА ДУША

„АИНГМ“ – ФУТУРИСТИЧНАТА ПРИТЧА ЗА АТЛАНТИДА

„Космос!“ – „любознателното човешко съзнание“ – ясно наслагва идеята, че **любознателното човешко съзнание е оня съвършен порядък**, който ни прави *Повелители на Естеството*. В самото начало на повествованието се определя и ролята на човека в този свят – той е *медиаторът между звездите и земята, тълкувателят на вселенските тайни*: „все някога на брега на морето ще излезе Човек и гледайки лазурната му гладкост, ще чуе вълшебния шепот на Вселената“ (стр. 9-10). Използването на бъдеще време е маркер, че още не се е появил този съвършен човек, който да покаже на земните жители техния нов космически дом. Но цитатът категорично откроява **антропоцентризма на повествованието**. Човекът е божеството и дяволът на този свят, вестоносецът и палачът – съвършен в своето несъвършенство. Той трябва да изживее детския си наивитет, детските си болести, горделивостта си, технократизма си, за да се превърне в мъдър господар на вселената. Кои са степените на посвещение, които е необходимо да преодолее, за да стане „майстор на светлината“? Какви са етапите на реинкарнация (метаморфозите на човешкия дух между матрица и чувствителна душа), аналогични на стъпалата на спасение на земната цивилизация? На тези въпроси Дмитрий Плесецкий подчинява повествованието, откликвайки и анализирайки явления и събития от миналото и настоящето. Той ни показва бъдещия свят (Куандерон) не само като реалност (такъв, какъвто е)

или пък като утопия („градът на слънцето“, такъв, какъвто трябва да бъде), а като **детерминиран синтез от минало, настояще и бъдеще, подчинен на хуманизма**. *Пространството и времето са организирани циклично*, което говори за философската вглъбеност и аналитичност на повествователя, за съзнанието му за писателска мисия. Желанието му да улови механизма на екзистенцията и да я преосмисли в нейната неповторима повтаряемост е позиция, достойна за уважение и адмирации. Линеината перспектива на битието (безпогрешно свързана от Плесецкий с революция и технократизъм) води към неминуемата и окончателна крайна смърт на света и човешката

та: „Земята, мое момче, не е място за празни разходки, тя има съвършено друго предназначение“ (стр. 104). Силата на избраница и неговата хармонична съотнесеност към света са още по-категорични, когато той се научи **да приема съдбата си и да носи с достойнство кръста си**. И това е третата степен на съвършенство: „Истинският майстор е този, който приема всяко решение на Господа и няма да го обсъжда, той просто ще изпълни предначертаното свише, без каквито и да е колебания, както направи това императорът на Русия Николай Втори“ (стр. 104).

Авторът на романа „Аингм“, създателят на една духовно извисена човешка цивилизация,

защитава идеята за индивидуалната уникалност, която е част от духовното развитие и многообразие на човека, неговото бъдеще. Унификацията смазва неповторимото и свежда личността до една механизмирано произвеждаща се сива матрица, без цели, без воля, преизпълнена с омраза, котило на черните сили на естеството. И за да избяга от тази своя духовна смърт и абсолютен крах, човекът е „длъжен да постигне своята значимост: осъзнай кой си и излез на това равнище тук, в реалния живот на Земята – с това ще помогнеш на всички нас“ (стр. 158). Уникалната самоидентификация, подчертава авторът, е път за изграждането на истинската творческа общност, в която отдел-

ната индивидуалност е различен цвят и нюанс, обогатяващ с присъствието си останалите, а не темен потенциален враг и заплаха. Човешката общност е палитра от креативни възможности и равнопоставен диалог, а не масова диктатура на посредствеността над другото и различното. Затова *еволюцията* е естественото развитие и обогатяване на човешката раса, Зелената книга на цивилизацията, пътят за постигане на Аингм – Неоатлантида, *пътуване на съзнанието*, способстващо за най-бързо предвиждане и овладяване на пространството и времето. Докато *революцията* е проявление на тъмната страна на човечеството, вандалски акт, трагедия, която гласка света и земята към пълна катастрофа и робство: „диктатурата на пролетариата, като ужасяващ инструмент на тяхната идеология, завърши пагубното дело на реформаторите, съхранявайки властта на индегро за дълги десетилетия“ (стр. 140).

Плесецкий извежда в романа си образа на индегро – последователите на Интеко, „злите гении на подмяната на свещените понятия“ (стр. 84). Категорично и недвусмислено се налага представата за техния архетипен образ в Библията – силите на Гога и Магога. Те са героите на новото време, защото са носители и консуматори на мощна неземна техническа мощ, основаваща се на разума, на знанията за материята. Те са убийците на безбрежната, свободна и неповторима руска душевност. Те са проводниците на nihilизма и безверието, които зомбират и унищожават човечеството и нравствено-етичния човешки кодекс. Индегро са носители на робството, създатели на „клетката на nihilизма“, в която са натъпкани милиони руски души, като редки птици: „но попаднали веднъж в тази клетка, те завинаги губят своята свобода. Зад нейните предели няма привичен изход“ (стр.101). Като истински патриот и хуманист Плесецкий поставя пръст в раната и преосмисля близката история на страната си в контекста на цялостното развитие. Той дегероизира възпяваната ВОСР, доказвайки, че тя е първият инкубатор на индегро на земята, чийто архетипен образ от митологията е кутията на Пандора. Тя смачква, обезкръвява и поробва *великата и неподвластна руска душа, преосмислена като последната голяма световна крепост на човешката уникалност*: „необходимо беше да се снизи духовното равнище на руския човек и да се вземат под контрол, колкото и нелепо да звучи това, неговите творчески амплитуди“ (стр. 101). Вождът Ленин, представен в повествованието като „енергичен оплешивяващ неугледен“ човек, „един от силните идеолози на индегро и както се оказва по-късно, станал не по-малко талантлив практик, реализирал с блясък своята мисия“ (стр.102), произнася в града на Нева ключовите думи „Революция! Революция, другари!“. Десакрализирана и дори демонизирана е представата за вожда – той е не само некрасив, но и мисионер на чуждите черни сили. Лидер, който не само не издига духовно обикновените хора, а гледа на тях като на роби, които, преизпълнени от него с омраза и злоба, осъществяват държавен преврат: „Индегро убили Николай Втори като символ на Божията власт на Земята“ (стр. 102). Макар че индегро са победителите, героите на деня, те са обречени на гибел. Затова авторът на романа вербално ги определя като *„обречените победители“ (Така назовава и втората част на първата глава от своето повествование.)* и ни посвещава в четвъртата степен на духовно съвършенство и вечен живот – **отказ от революция и приемане на еволюцията като единствения правилен и природосъобразен път на развитие.** (Следва)

Худ. Пламен Братанов - Кукер

цивилизация.

Младият Роно, племенник на сър Хенри, завършил Харвардския университет, трябва да унаследи чичо си. Но за целта е необходимо да премине редица физически и духовни изпитания, за да бъде достоен и призван приемник. Плесецкий обръща внимание на факта, че книжното знание, дипломата са само подготвителен клас към школата на живота. Първата степен на посвещение е **осмислянето на изпитанията като духовно възвисяване**: „...изпитанията за избраниците не са пътека, посипана с цветя, на някой от тях му се налага да носи трънен венец“ (стр.104).

И ако празното пилеене на време е запълнило някак си голяма част от живота на хората на земята, то мъдрите слова на сър Хенри към неговия племенник открояват втората степен на посвещение във вечен живот – **небезцелно пропиляване, а оползотворяването на екзистенция-**

В ГРАДСКАТА ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ – ВАРНА

ПЛАМЕН БРАТАНОВ РАЗКРИ- ВА УНИКАЛНИ ТАЙНИ НА ГРАФИТА

Изложбата “Рисунки” фантазно и изящно завладява с внушения за изначалието, развитието, пречистването, докосване до съвършенството

Сред множеството октомврийски културни прояви във Варна пиково се отличава изложбата в Градската художествена галерия “Борис Георгиев”, открита в началото на месеца.

Без претенция, без излишен шум експозицията затвърждава убеждението, че в институцията ГХГ единствено високият професионализъм. Целта това артистично пространство да приютава високо стойностни прояви на творческото изщество е обоснована. Този път с името Пламен Братанов.

Художникът, известен със скулптурите си, пластиките си, произведения, които пресъздават образи на исторически личности, подарява една със сигурност отдавна чакана среща. Ако Братанов не е редил работите си в галерии от доста време, си е заслужавало. Защото с “Рисунки” той буквално взривява. Многогранно, многопосочно, притчово, иносказателно повежда към една реалност, изпълнена с финес, дълбока мисъл, проникновено търсене, ненавратливо предлагане на идеи, превръщащи си в ценно познание. За битието и небитието, за сътворението и пътя напред и нагоре, за съществуването ни тук и сега и за безпределността на очакването на добро рисува творецът.

Всичко е събрано в черно-бели рисунки. Но конкретиката на думите в този момент, в този случай, сякаш е бариера за проникване в показаното. Защото рисунките са мащабни. Защото са изпълнени с вихри от форми. Защото прихващат погледа, съзнанието, душата и водят към реалността преди сътворението, в настоящето и след проявлението.

Истинското човешко творчество е търсенето. “Рисунки” дава шанс на изкушените от изкуството да усетят това. Дава и подарък – да се приобщи зрителя към духовната лаборатория на автора.

Братанов не само не налага концепции, идеи, мисли. Той отключва пространството – картинното, галерийното, зрителското с най-непосредственото си писмо – рисунките и прави нещо ценно. Диалог. В абстрактните реалности, предложени в бяло-черно чрез уникална артистична игра с графита се получава разговор. Художникът разказва, човекът, застанал пред рисунките чувства. Събуждането точно на усещания, на фантазии, на размисли за видимото и невидимото, за кармичната връзка между сензитивното и духовното е същественото и ценното от тази среща с това проявление на Братанов.

Обикновено художниците са немногословни. Думите се разкодира в линията, формата, цвета, хармонията. Но при Пламен Братанов има изненада. Той умее и да пише, да представя произведенията си по начин, съперничей на VIP критиците. Умее още в черно-бяло да изрази цялостната хармония на

света.

Уникална техника, уникален начин за изразяване с графит. Това е откритието на Братанов, който каза, че си почива, когато рисува. Изкуството е вид игра за него, а процесът на работа с графита, макар че техниката е сложна, е най-интересното.

“При изпълнението на рисунките е използван един традиционен и много познат материал – графит, който обаче е претърпял различни технологични обработки и е придобил допълнителни свойства. Тези нови качества на материала разширяват диапазона на техниките за използването му. При експериментирането с различните видове графит се ползват неочаквани за класическата му форма текстури, които способстват за изявяването и обогатяването на замислените композиционни схеми. Това е сложен технологичен процес, доказващ безкрайните възможности на един иначе обикновен и много познат материал.” Така обяснява работата си Братанов.

Но зад техниката или по-точно над нея и в нея е емоционалният, идеен заряд, който насочва към проникновението, към извисяване над конкретиката. “Тръгвайки от уроците на външната форма и нейните интерпретации, търсейки вътрешната, емоционална, а в последствие осмислена форма, се стига до първичната, изначална материя. Борбата между форма и материя е укротена от взаимното им отразяване, проникване и безкрайно видоизменение, за да се стигне до самото сърце на формите, до субстанцията на формата, нейното зачатие, метаморфози и еволюция”, казва още Братанов.

Полифонично звучат рисунките. Увличат. Предразполагат. Предизвикват.

Силно преживяване къта в залите си Градската художествена галерия. Пространството, изпълнено със силата на съвременното и иновационно мислене, е породната възможност за всеки търсещ да открие нови хоризонти и упование.

ЗА БЪЛГАРСКОТО КИНО

ЗЛАТНИ НАДЕЖДИ ЗА МЛАДИТЕ СЛЕД “ЗЛАТНА РОЗА”-2012

31-вото издание на фестивала преоткрива истини – жалони за развитие и утвърждаване на креативност и талантливост

31-вото издание на фестивала на българското кино “Златна роза” 2012 започна впечатляващо ударно, със своеобразно предначертване на събитията. Откриването изтри клишетата и стереотипи с чудесната симфония на Стефан Вълдобрев, интерпретирана от млади, талантливи ентусиасти. Ритъмът на музиката, проявена като класика в съвременен стил, увлече и скептиците и наистина беляза феста с положителната нагласа за дискусии, срещи, гравитност. А това вече е плюс за творческия празник, нещо различно от много други.

Наградите са известни.

Но те не отключват тайните на процесите, които се случиха през кинодните.

Младите напират напред, нагоре, към международни прояви и много обнадеждаващо – към род-

ни представяния.

Диалог между поколенията, между критици и създаващите им работа киноработници, между публика и екранни личности вече се осъществява.

Вопълът за държавни пари за кино се преориентира към помоществатели, към лично открити източници за авторските проявление и други възможности.

Неприкрита, незавоалирана

чувствителност, емоция, естествено постепенно изпълват филмите.

Много още знакови процеси изпълниха фестивалните дни. Но не изброяването им е необходимо, а уважението към положителното може да даде рамо за продължението и утвърждаването им.

Сблъсъкът критика – кинодейци, особено в младежкото им проявление, обнадеждава. Положителното е, че дебютантите, и то младите сред тях като Ники Илиев и приятели, опитват да налагат нов тон. Диалогичност, приемственост, уважителност. Поне това е външният израз на реакциите на любимците на публиката. А “Чужденецът” под режисурата на Ники Илиев не само спечели с отличната оценка на публиката, а и с ясната заявка – в България има талантливи, работливи, отдадени на идеята кино интелегентни артисти.

Фестивалът показва, че от многообразието на тематиката в кинопроизведенията печели нашенската. Но не затворената междузидове и плетове, разбираема единствено за познаващите цървулите и пръжките. Напротив. В много от лентите – пълнометражни или късометражни, нишките, свързващи лелеяната чужбина и родната действителност, определено придрпват към автентично българското, открито и преоткрито от автори, развили се през постсоциалистическите години. Това не е ли глътка оптимизъм? И защо да не бъдат подкрепени новите, младите, дебютиращите лица, дори и с пропуските им в подбора на “празни” манекенски изяви, неразбираемият понякога говор на актьорите /може би най-вече заради родната техника/, неизясния или неконкретизиран жанр и т.н.? Много проблеми фиксира кинофорумът.

И вечния – парите.

Но учудващо най-младите, най-избраните от публиката, потвърдено и от наградите, се похвалиха с нагласата си да правят кино и без пари. По-точно – без достатъчно пари. Нещо, което пък времето и кипежите в занаята като Попзлатев контрираха. И правилно. Защото със стотинки не се постига градежа на небостъргачи. А има ли човек, който е отдаден на

киното, който да не иска да изкачи стълбите до последния етаж на най-високото проявление на филмовото изкуство? Дори и в България!

Затова задачите за развитието на българското кино, за утвърждаването му, не тежат единствено върху плещите на отдадените на делото. Те, задачите, целите е крайно време да бъдат възприети от държавници, още повече от частни дарители и от публиката.

Зрителите са основните герои на нашето кино – в пряк и преносен смисъл. И затова те също имат необходимост от подкрепа. Проблем с разпространението има. И в него са замесени много структури. Но къде са кино-салоните? Как в градчето, в селцето да се гледа кино? Това е един от основните проблеми у нас.

И още един.

Перфектна програма включи 10 късометражни филма. Един е награден, но останалите също получиха приз. От всички, които ги гледаха. И за съжаление, ако залата във ФКЦ се пълнеше с публика на дългометражните, то късите продукции не се радваха на тол-

кова внимание. А всъщност точно тези малки разкази, повечето от тях истински притчи, невъзможно е да се изпишат всички заглавия, но могат да се прочетат в сайта на Националния филмов център, показват нагласата на хората, които поемат щафетата в българското кино.

Големият успех на “Златна роза” т.г. е не само в представените 12 игрални и 10 късометражни филма, ретроспективните програми, посветени на значими годишнини на колоса на българския филм. Големият успех е в случилото се – диалог, реализъм, безпристрастност в оценките и най-вече – приетата от професионалисти, от зрителите заявка на младите за работа, изпълнена с естественост, емоция, страст.

За “Златна роза” 2012 може да се пише дълго, да се изследва всеки филм, автори, замисъл и много други теми. Това се случва в различни издания, форуми.

Важното след този български фестивал е максимално голям брой хора да имат шанс да се докоснат до филмите – в кинозални, по телевизии, дори в интернет. Печалбата е зрителят, който да свикне с българското кино!

Из протокола на журито:

ОФИЦИАЛНИ НАГРАДИ на 31-вия Фестивал на бъл-

гарския игрален филм “ЗЛАТНА РОЗА”, Варна, 5-11 октомври 2012 г., присъдени от жури в състав: Иван Павлов - председател и Камен Воденичаров, Нели Димитрова, Николай Лазаров и Янко Терзиев

Голямата награда ЗЛАТНА РОЗА за най-добър пълнометражен филм се присъжда на “Цветът на хамелеона”, в лицето на сценариста Владислав Тодоров, режисьора Емил Христов и изпълнителя на главната мъжка роля Рушен Видинлиев

- За гражданската смелост, силата на сатирата и единството на идея, жанр и визия, с които е показана уязвимостта на обикновения човек във време на политически ужас и исторически абсурд.

Голямата награда ЗЛАТНА РОЗА за най-добър късометра-

жен филм се присъжда на “Парафиненият принц”, в лицето на режисьора Павел Веснаков

- За силата на реализма и емоционалната ударност, с които постига болката на едно поколение.

Специалната награда на журито и на град Варна се присъжда на филма “Аз съм ти”, в лицето на продуцента и режисьора Петър Попзлатев

- За оригиналността на концепцията и артистичния финес, с които разказва драмата на нестандартната личност в две български епохи.

Наградата за най-добър режисьор се присъжда на Петър Попзлатев, за филма “Аз съм ти”

Наградата за най-добра актриса се присъжда на Жанет Спасова и Ирмена Чичикова, за ролята на Адриана във филма “Аз съм ти”.

Наградата за най-добър актьор се присъжда на Христо Мутафчиев, за ролята му във филма “Миграцията на паламуда”.

Наградата за дебют се присъжда на филма “Вяра, любов и уиски”, в лицето на режисьора Кристина Николова.

Награда на Гилдия Критика към СБФД се присъжда на филма “Аз съм ти”, режисьор Петър Попзлатев.

Наградата на публиката се присъжда на филма “Чужденецът”, режисьор Ники Илиев.

На стр. 11

От стр. 10

КРАТКА СТАТИСТИКА

Фестивалът включи два конкурса - за пълнометражни и за късометражни игрални филми. В първия участваха девет заглавия, създадени с държавно финансиране, и четири - независими продукции. Някои от тях като "Корпус за бързо реагиране", "Миграцията на паламуда", "Пъзел", "Чужденецът", "Пистолет, куфар и три смърдящи варела" вече са минали по кината, други - "Вяра, любов и уиски" са показвани на София филм фест. Новите са "Аз съм ти" на Петър Попзлатев, "Джулай" на Кирил Станков, "Инкогнито" на Михаил Пандурски, "Испания" на Аня Саломоновиц (копродукция с Австрия), "Още една мечта" на Николай Мутафчиев, "Слънчево" на Илия Костов, "Цветът на хамелеона" на Емил Христов.

Конкурсът за късометражни филми събра 10 заглавия. Две са продукции на Българската национална телевизия - "Жълто куче" на Мария Николова и "Виолета, Жоро и аз" на Любомир Попов, продукции от НАТФИЗ, подпомогнати от Националния филмов център и НБУ, както и някои творби, спечелили вече международно признание: "Парафиненият принц" на Павел Веснаков, с награда от фестивала "В двореца", Балчик, "Драсканица" на Любомир Печев, представен на Short Film Corner в Кан, "Солено и сладко" на Поли Генчева с награда за най-добър чуждестранен филм на фес-

тивала "Сънсет" в Лос Анджелис и "Отивам в Италия" на Ивайло Марков, представен в Монреал.

Ретроспективната програма бе посветена на годишнини на големи родни творци "Звезди" (1958) - по случай 90-годишнината на Анжел Вагенщайн, "Спомен за близначката" (1976) - 80 години на Емилия Радева, "Служебно положение ординарец" (1978) - 75 години на Вълчо Камарашев, "А сега към морето" (1989) - 80 години на Златина Дончева, "Матриархат" (1977) - 80 години на Иван Джамбазов, "Тримата от запаса" (1971) - 80 години на Никола Анастасов, "Обич" (1972) - 75 години на Людмил Стайков, "Дами канят" (1980) - 70 години на Стефан Данаилов, "Законът на циганите" (1998) - 80 години на Джоко Росич.

КАЧЕСТВЕНАТА АНИМАЦИЯ - ЗАПАЗЕНА АВТОРСКА ТЕРИТОРИЯ

Обещанието на организаторите на осмото издание на Световния фестивал на анимационния филм - Варна, 2012 да се представят само високо стойностни филми бе спазено. Преди малко повече от месец около 400 заглавия наистина зарадваха много и голямо. „Целта на фестивала е да се покажат повече качествени филми, защото истината е, че по-голямата част от анимацията, която се излъчва по телевизите, не струва“. Мнението на известния белгиец Жан-Люк Слок, който повече от 30 години работи в студиото „Camera-ETC“ в Лиеж, известно с анимационни-

те работилници за деца, определи стойността на кинопразника. На творческата среща отново се повдигнаха и познатите въпроси - връщане на зрителите в киносалоните, възпитанието на децата със стойностно изкуство, държавната политика. Плюс за форума бе и организираната киноработилница за малките зрители, съпътстващите експозиции.

Повече от 360 филма се състезаваха за Гран при, за отгличия в категориите за най-добър късометражен и пълнометражен филм, за най-добра детска и студентска творба. Почетният президент на фестивала - японката Сайоко Киношита, директор на Международния анимационен фестивал в Хирошима, членовете на международното

жури - Клеър Китсън (Великобритания), Коджи Ямамура (Япония), Марина Росет (Швейцария), Франческо Мартино Де Карлес (Италия) и Николай Тодоров (България) оцениха високо конкурса.

В селекцията попаднаха изключително добри анимации от цял свят, повечето с награди и от други международни форуми за рисувано кино. Българското учас-

то достойно, да бъдат открити включените кратки произведения в категорията "Студентски филми". Младите български автори на рисувани филми показаха остър и аналитичен поглед към съвременността, към типични наши проблеми. Впечатлиха новаторският подход, отхвърлянето на догмите, разнообразният почерк. Израстването на силно аниматорско поколение е факт. Въпросът е къде и доколко произведенията ще бъдат гледани. В дълг към българското рисувано кино остават все още разпространители, медии. Пълнометражното кино също заяви сериозно присъствие, оценено от зрителите. В селекцията попаднаха седем заглавия, анимация за деца и възрастни. Срещата с големите в жанра остана запазена марка за кино форума. Организаторите предложиха специални прожекции за един от най-известните в рисуваното кино - Джон Халас, за 100 години от рождението му. Публиката се срещна и с творчеството на двама от българските майстори - Тодор Динов и Пенчо Богданов.

Фестивалът като явление и за световната анимация отстоява нови позиции. Със сигурност очакваме те да бъдат развити, но за това е необходимо не само веднъж годишно да се случват подобни празници. Развитието на вкуса към анимацията, към оживените рисунки може да започне от училищата, от школите, да преминава през университетите и там да се случват най-новите открития. И те да достигат до възможно по-широка аудитория.

ХУДОЖЕСТВЕН МУЗЕЙ "ГЕОРГИ ВЕЛЧЕВ" С ПОКЛОН ПРЕД ИВАН КИРКОВ

Личността на Иван Кирков продължава и ще продължава да вълнува зрители, почитатели, ученици, съратници. Всички, които го познават, го определят като свободолюбив по дух и с ярък талант. И това няма защо да се обяснява. Достатъчно е човек да се докосне до картините му, да чуе спомени за него. Иван Кирков оставя след себе си забележително творчество в областта на живописата, плаката и сценографията в киното и театъра. Към човека и твореца води и един вълнуващ филм на Атанас Киряков, озаглавен "Иван Кирков - или да се спасиш в спомена". Радостно е, че лентата може да се види и в интернет.

По повод 80 години от рождението на твореца, който за жалост неотдавна напусна белия свят, Художественият музей "Георги Велчев" представя уникална изложба. Събитието става благодарение на Галерия 8, благодарение на Борис Стателов, който предоставя 52 работи на Кирков от собствения си богат фонд. Така забележителните произведения в оригинален стил отново са пред почитателите на изкуството.

Художникът е роден е през 1932 година в Асеновград. Завършва живопис в Националната художествена академия. Още с първите си работи, с първите изложби името му се превръща в синоним на неконформизъм, на модерно и свободолюбиво мислене. Иван

Кирков е любител на експериментите. Дебютира като художник и в киното с филма "Инспекторът и нощта". Автор е на стенописите на потона и завесата на Народния театър "Иван Вазов" и монументалната металопластика във фойето на Централната гара в София. Имагинерен реализъм - така той определя творчеството си. И заради една от първите му работи е критикуван от тоталитарните пазители на властта от миналия век. "До морето" е картина, която, въпреки че е изпълнена в тогавашния стил на живописване, не се одобрява. Защо? Нелепо, но типично за онези времена, критикарите не приемат изобразението на персонажите, гледащи към морето! А още от тогава Кирков е кодирал едни от основните си стремежи - свобода, широк хоризонт, себеутвърждаване.

Приживе Иван Кирков определя себе си като особняк, скептик и скандалджия с чувство за хумор. Като художник успява да насити творбите си с неповторима емоционална атмосфера. Русува по памет и така търси смисъла отвъд това, което възприемаме със сетивата си, отвъд битовизма и ограниченията.

Масщабна изложба на художника Иван Кирков бе открита преди няколко месеца в столичната галерия „Райко Алексиев“. Експозицията е съставена от емблематични за различните творчески

периоди живописни произведения на Иван Кирков, събрани от държавни и частни колекции в страната. Това е най-голямата изложба от негови работи след представителната изложба в Националната художествена галерия през 2004 г.

Времето все повече ще осмисля значението на личността и твореца Иван Кирков в контекста на естетическите процеси в нашето изкуство от 60-те години до днес. Това показва и новата изложба във Варна, в Художествения музей "Георги Велчев". Представени са по-камерни, интимни работи. Има картини от най-ранните периоди, включително и голямото платно, разгневило соцкритиците, както и някои от последните творения на Кирков. От имагинерния реализъм, както художникът определя стила си, зрителят пътува към постимпресионистичните инвенции на Кирков. Показани са и модернистични работи. Кирков е казал, че обича модерно мислещите хора. И със сигурност затова е насърчавал студентите си, които

се отнасяли изключително позитивно към него, да бъдат себе си, да изразяват собствените си мисли и идеи, да бъдат свободни.

"АРТ МАРКОНИ" СЕ ИЗПЪЛВА С "НАЖЕЖЕНО ДО БЯЛО"

Галеристката Ваня Маркова отново предизвиква в "Арт Маркони" с госта си Ивайло Евстатиев. Изложбата живопис е наречена "Нажежено до бяло". Част от посланието на художник и галерист:

"Бялото вибрира във всички възможни нюанси - кристализирало бяло по солени гърбове на чирозите, избеляло до скъсване в платната на ветроходите, ефирно копирено бяло в цветчетата на розите, чупливо и крехко бяло в порцелана на двете чашки с ароматно кафе, уютно бяло в кокетните парапетите на кацналата на припек къщичка, галовно бяло

в перата на влюбените гълъби на прозореца, непредвидимото бяло в забрадката на момата, извисеното бяло в кръста на църквата..."

Познати сюжети ни отвеждат в неговия абстрактно-разбираем художествен свят. Различното е излизането от монохромността, в която сме свикнали да виждаме неговата живопис. Бих го нарекла пъстроцветие в бялото, казва Маркони и добавя, че при Ивайло Евстатиев бялото е поредното прераждане на светлината.

Авторът е роден 9.06.1974 г. в Русе. Потомствен художник, завършва специалност живопис във Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий" през 1999 г. Самостоятелните му изяви в страната и Европа надхвърлят 30. Работи на свободна практика в Пловдив и Несебър. Живее и твори в Бургас.

ТАТИНА МЛАДЕНОВА

ГЕОРГИ ВЕНИН

РА(3)НИ

Има една много странна формулировка за етническа идентификация. Международноправна. Човек е от онзи етнос и/или религия, с който/които се самоотъждествява. Тоест това е абсолютно субективен (психологически, социалнопсихологически или дори меркантилен) критерий. По тази логика, ако един негър се възприема като представител на бялата раса, значи той е ариец, макар за всички да е очевидно, че косата му е ситно къдрава, устните му – месести, а цветът на кожата – кюмюрен!

Мнозинството македонци днес *се имат* за македонци. Те са точно като този негър. На тях им е внушено, че не са българи, макар те да *са*. И се правят на Майкъл Джаксън: избелват се и си кастрят носовите.

И за да донаят към липсващите факти, започват митологизация на несъществуващото си минало (защото те не съществуват на картата преди 1947 г.): те били първите хора на Земята, те написали Библията, те създали двете азбуки – кирилицата и латиницата... Изобщо – те са най-важните, най-фундаменталните човечеи на планетата! Най-великите... комплексари.

Според мен това е предумишлен опит за убийство на българите. Коскоджамити академици влизат в ролята на клоуни на историята и така ни разсмяват, че да паднем от изконния си кон.

Ако някой ден ме намерите мъртъв и ухилен до уши, моля да предявите от мое име иск до Страсбург и Хага против Македония, която съзнателно иска да умори България... от смях.

П.П. Един синовен, макар и природен (ашладисан), македонист във Фейсбук често пита: защо толкова ни занимава темата, какво сме се вторачили в македонците? Има ли по-голямо основание от това, че те са ни кръвни братя, отродени насилствено от нас (по повеля на Коминтерна и, уви, с успешното й асимилационно налагане от другаря Тито), които днес псуват генетичните си родственици? Ние сме бащата, който плаче за сина си, отнет му от комунистическите брантии, напълно израсъл под крилото на друг „бащица“, когото смята за свой само защото от няколко години го псуват на сръбски. Македонците са днешните еничари, които искат да разпорят корема на собствената си майка.

Някога много се възхищавах на една фраза на Хайне: че да разсмееш човек, е много трудно, отколкото да го разплачеш – за което се иска само да нарежеш глава лук пред очите му. Но като гледам комедийните простотии по телевизията, си мисля, че Хайне е забравил или се е поднесъл... Да разсмееш човек, също е лесно: стига да го погледеличаш...

Ivan Daskalov *Неможе да си отлепи гъза от тавана.*

Крайна оценка от държавнияят изпит: 5,25

Няма на къде по добре да е :)

В три изречения с по-малко от 20 думи общо – 5 грешки (неможе, от държавнияТ изпит, на къде, по добре, липса на точка след 5,25)! Следваха 10 поздравителни коментара, които гъмжаха от подобни грешки като червеи в гнила ябълка.

И някои още се осмеляват да каканижат, че нямало девалвация на образованието у нас! На този горд невежа, дето срами фамилията си (Даскал-ов), не бих му писал и тройка (дали не заради това не ще да ме огрее участието на университетски преподавател – въпреки хабилитацията ми). Стана много лесно придобиването или направо купуването на тескере за висшист. Някои мутри, които не могат правилно да изпишат наименованието на фирмата си, вече са с по две-три дипломи!

Но, ей богу, рано или късно работодателите ще се усетят и – както е в излюбените им Съединени американски щати – изобщо няма да гледат кеталите, а моженето – практически, реално. То се улавя в една кратка опознавателна беседа (interview), стига да е социологически и психологически „плътна“, а не камуфлаж около предварително обречен на назначение баджанак.

Отлика: Той се радва само когато се окаже прав в случаите на *благовестни* свои предсказания. Тя се радва *винаги* когато се окаже права...

Тялото е кръст между на-

ИЗ „МАЛКА САТИРИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ“

А
АГРАРНИ ОТНОШЕНИЯ
Отношения между колеги, които се стараят да се закопаят един друг.

АКАДЕМИЧНИ РЕЧИ
... кристални полилеи; блестят, но не греят.

АКУРАТНОСТ
Способност да губиш само своето време.

АНТРАКТ
Време, през което на зрителите се дава заслужена почивка.

Б
БЛАГОДЕЯНИЕ
Огън, който греє само отблизо

Ако приятелството е изкуство, руснакът е глух и сляп за него по рождение; той не го познава, не го владее; чувства се непохватен, ако отсреща му дадат знак за добра воля. Цялата му история, от Александър Невски и Иван Грозни до наши дни, го е въргала в битки с врагове; животът му е война след война; душата му е изваяна на бойното поле, тя се чувства най-добре в обкръжение на врагове. Ако може – въоръжени до зъби. Само тогава русинът може да изрази себе си дълбоко и пълно.

От това хипотетично следва, че ако светът изведнъж стане дружелюбен към всички, ако се превърне в добросъседски, гостоприемнен общ дом, благонамерен универсум, тогава руснаците или ще трябва да изчезнат от лицето на Земята, или ще се опълчат сами против всички останали. Защото няма да разпознаят този живот като *свой*.

Твърди се, че стадното чувство у човека е неизтребимо и че доказателство за това е хорското преселение и стълпотворение в големите градове. Но тук има изтънчена уловка. Животните се сбират в стада или плутници, птиците – в ята, рибите – в пасажии и т.н., за да си помагат едно на друго и да се бранят по-добре против природните си врагове. Против кого иска да се защити човекът, кой е неговият природен враг? – Пак човекът. *Другият* човек. И дали иска да се защити – в смисъл да спаси живота си? Или иска да се спаси тъкмо от другите? Всъщност не да образува общност с тях, а да потъне в сред тяхното хетерогенно множество, докато стане неразличим, анонимен, непознат. Да се опашкули в собствената си

самотна „неприкосновеност“.

В малкото село той не може да направи и крачка, без да бъде „проследен“, одуман, пресрещнат от санкцията на общността. За него се знае почти всичко, калта под ноктите му сякаш е била масово огле(ж)дана под селския микроскоп. Той не може да остане сам; не може да излезе на улицата и да не кима наляво-надясно, и да не отнася преценки – похвални или осъдителни. Не може да се скрие. А в мегаполиса е никой, сиреч себе си.

Да, най-великият абсурд на нашата епоха е, че човек е най-себе си тъкмо когато е най-никой...

Иван Карамазов не е умуващ фанатик. Той е най-великото основание да разберем, че не бива да отричаме *всеки* ум; не бива *винаги* да клеймим ума като изчадие на егото. Защото умът при Иван Карамазов е пробуден не от егото, а от душата; той е отглас на нейните мятания, гърчове и страдания. На нейната любов и вяра. И не към изначално съвършения Бог, а към несъвършеното човечество. Как може да има блажени, докато има нещастни!

Дали не е настъпило времето сега – наопаки – душата да се пробуди за ума; тя да стане отглас на неговите мятания, гърчове и страдания. Още повече че тя ги е предизвикала и му дължи някаква отплата! И вероятно ще ѝ е полесно, защото ще търси първоизточника, корените на тези криволици, илюзорни цели и лукави самооправдания в самата себе си. Разбира се, това може да стане *не винаги и не за всеки* ум, а само по отношение на онези улове, които наистина са били запалени като факли от кремъчните искри, отхвъркнали при ударите на душата със злото.

ВЕСТНИК „КИЛ“ -
С МЕДИЙНОТО СЪДЕЙСТВИЕ
НА ТЕЛЕВИЗИЯ
„ЧЕРНО МОРЕ“

**ЧЕРНО
МОРЕ**

Пътувайте с вестник

Той ще ви отведе в страната на прекрасното. Ще ви достави духовна наслада със своите стихове, разкази, есета, с историческите и публицистични материали, които публикува на страниците си. Всичко това само срещу 6 лева годишен абонамент. 12 броя в годината.
Абонирайте се за вестник “КИЛ”. Каталоген № 2584

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Иван Овчаров – главен редактор

Ванилин Гавраилов, доц. Людмила Стоянова,

Ангел Дюлгерев, Станка Бонева, Симеон Илиев

Ръкописи не се рецензират и не се връщат.

Хонорари се изплащат последните четвъртък и петък на месеца от 14 до 16 часа.

Издателство МС ООД, Печат: Разград Полиграф ООД

кил
месечно издание
Култура, Изкуство, Литература
ISSN 1310-120X
адрес на редакцията: 9000 Варна, ул. “Крале Марко” 11,
тел.: 052/639 374; 0885 210 890
e-mail: kil2009@abv.bg
www.kilittera.ucoz.com

Издава се с финансовата подкрепа на Община Варна